

Europejska Stolica Kultury
Toruń 2029

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Wkład w strategię długoterminową	8
Treści kulturalne i artystyczne	14
Wymiar europejski	25
Zasięg	31
Kierownictwo	37
Możliwości realizacji	52

Sara Vuletic

Ekspertka europejska

Dyrektorka Programowa Fundation Novi Sad „European Capital od Culture”, Novi Sad Serbia

„Przez pryzmat Mikołaja Kopernika jako więzkę inspiracji, tworzona jest wyjątkowa historia opowiedziana językiem sztuki i europejskich wartości. W trakcie długotrwałych procesów i wydarzeń z przeszłości Toruń jako ESK wykazuje wytrwałość i dążenie do pozytywnych zmian, zawsze zmierzając do celu ostatecznego.”

Jiří Suchánek

Główny europejski konsultant projektu

Dyrektor Creative Centre DEPO2015, Pilsen Czechy

„Toruń od wielu lat podąża drogą transformacji kulturalnej, ale przekształcenie miasta wraz z ESK z przyjemnego miasta UNESCO w kreatywną metropolię centralnej Polski to prawdziwe wyzwanie i coś, co ma ogromny sens dla całego regionu i kraju.”

WSTĘP

Dlaczego Twoje miasto chce wziąć udział w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury?

Toruń jest miastem wyjątkowym – pełnym niezwykłych zabytków, zapierającej dech w piersiach architektury, wiekopomnych odkryć. Ale najcenniejsze co ma miasto, to jego mieszkańcy. To dla nich i z nimi chcemy zdobyć tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029!

Zaczeliliśmy intensywnie stawiać na kulturę w roku 2005, kiedy władze Torunia, jako pierwsze w Polsce, ogłosiły akces miasta w walce o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Z tej drogi nie zeszliśmy do dziś. Wówczas nasza misja się nie powiodła, ale wiele się nauczyliśmy i przekształciliśmy wygenerowaną wtedy energię w Toruńską Agendę Kulturalną. To miejska instytucja kultury, która już od kilkunastu lat realizuje wydarzenia o światowej renomie (np. znany z anteny National Geographic Bella Skyway Festival), jak i – co jeszcze ważniejsze – wspiera cały sektor kulturalny (np. realizując pionierski system Mikrowsparcia dla artystów, organizując rezydencje czy pomoc w promocji sztuki za granicą). Chcemy zmienić się z historycznego i dobrze rozwiniętego turystycznie miasta, w prawdziwe kreatywne centrum środkowej i północnej Polski.

Jesteśmy zdeterminowani, ale wciąż dużo nam brakuje. Edukacja kulturalna, ciągła praca nad rozwojem widowni, szersza kooperacja między

instytucjami publicznymi a sektorem organizacji pozarządowych, większa inkluzywność wydarzeń artystycznych, standard wyposażenia instytucji kultury czy wreszcie duże braki kadrowe w instytucjach, to tylko część naszych bolączek. Największym problemem jest jednak trudność w zatrzymaniu kreatywnych ludzi w Toruniu – brain drain. Większe ośrodki często oferują lepsze warunki płacowe i dużo szersze możliwości zatrudnienia. Młode, kreatywne osoby opuszczają to klimatyczne, pełne zieleni i historii miasto. Bez ESK nie powstrzymamy tego niebezpiecznego i wyniszczającego kulturalną tkankę miasta trendu! W sferze ekonomicznej trudno nam rywalizować z Warszawą, czy dużo większymi miastami jak Gdańsk czy Łódź – nie mówiąc o innych europejskich ośrodkach. Potrzebujemy eksplozji kreatywności i silnego magnesu, który nie tylko przyciągnie ludzi, ale zatrzyma ich w Toruniu. Kreatywni jesteśmy, a Europejska Stolica Kultury jest dla nas szansą na zbudowanie wartości dodanej miasta, która w efekcie spowoduje odwrócenie tendencji odpływu mieszkańców. Chcemy pokazać Europie, że przez inwestycje w sektor kultury można pokonać problem, który coraz silniej dotyka różne części Starego Kontynentu. Melina Mercouri nie była iluzjonistką. Wiemy, że zdobycie tytułu nie będzie jak machnięcie czarodziejską różdżką od którego rozwiązują się wszystkie problemy. Chcemy ciężko pracować i konsekwentnie działać, ale bez pomocy nie damy rady.

9. Bella Skyway Festival fot. Adrian Chmielewski

Czy Twoje miasto planuje zaangażować swoje bezpośrednie otoczenie? Wytłumacz ten wybór.

Q2

W czasie blisko 800-letniej już historii Torunia współpraca zawsze wiązała się z rozkwitem miasta. Tak było w średniowieczu, kiedy byliśmy członkiem związku miast handlowych Europy czyli „Hanzy”; tak jest dziś, kiedy działamy w sieci miast partnerskich, w skład której wchodzi ośrodki polskie, europejskie, amerykańskie i chińskie. Współpraca jest dla nas jedną z najważniejszych europejskich wartości dlatego również w konkurs o tytuł ESK włączamy naszych najbliższych sąsiadów – miejski obszar funkcjonalny miasta. Bezpośrednie otoczenie to satelickie gminy, których zabudowa i pomniki przeszłości uzupełniają historię Torunia. Gmina Lubicz jest położona na granicy historycznych ziem Chełmińskiej i Dobrzyńskiej, które w śre-

dniowieczu były najgorętszym pograniczem tej części Europy. W Złotorii, wsi położonej u ujścia Drwęcy i Wisły, rozpoczęła się i zakończyła Wielka Wojna Polski z Zakonem Krzyżackim. Z kolei urokliwy Ciechocinek to najśłynniejszy i największy ośrodek uzdrowiskowy w Polsce. Toruń liczy około 180 000 mieszkańców, a razem z najbliższym otoczeniem to blisko 200 000 osób. To dla nas bardzo istotne – włączenie miast, miasteczek i wsi z najbliższej otuliny miasta daje możliwość zwiększenia zasięgu świętowania tytułu, znaczące wzbogacenie programu o prezentacje niezwykle bogatej kultury ludowej, a także partnerstwa z gminnymi ośrodkami kultury, które w znaczący sposób poszerzą możliwości edukacyjne naszego programu.

Opisz pokrótce ogólny profil kulturowy Twojego miasta.

Q3

Toruń ma to szczęście, że jest miastem charakterystycznym i wyjątkowym. Genialny spadek w postaci wpisanej na listę światowego dziedzictwa UNESCO gotyckiej architektury i postać wybitnego astronoma Mikołaja Kopernika definiują charakter miasta i jego genius loci. „Perła gotyku” czy „Kraków północy” to tylko dwa z wielu wyjątkowych określeń naszego miasta. Niestety, to co pomaga postrzegać nas jako miasto turystyczne i cenny obiekt historyczny, może jednocześnie przeszkadzać w patrzeniu na Toruń jak na nowoczesny ośrodek kulturalny. Tę optykę chcemy zmienić uzyskując tytuł ESK.

Wiele nauczyliśmy się z poprzedniej kandydatury. Nasza strategia kulturalna opiera się na kilku filarach, gdzie priorytetem jest zróżnicowana scena kulturalna, zbudowana zarówno przez niezależne organizacje pozarządowe, jak i publiczne instytucje kultury o ugruntowanej

pozycji. Razem rozwijamy współpracę międzynarodową, ale i przykładamy wagę do rozwoju lokalnej publiczności.

Obecnie w Toruniu działa kilkanaście publicznych instytucji kultury, których profil jest bardzo różny i obejmuje zakresem bardzo różnorodne sfery działalności. Są trzy profesjonalne teatry – w tym „Teatr im. Wilama Horzycy” – teatr dramatyczny, „Teatr Baj Pomorski” – teatr dla dzieci i „Kujawsko-Pomorski Teatr Muzyczny”. Akademickie Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa” kreuje gusta osób studiujących na współpracującym z miastem Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy” zajmuje się niezwyklejmi wystawami, które łączą kulturę z nauką, a Muzeum Okręgowe stoi na straży dziedzictwa muzealnego miasta. Bardzo ważną rolę w tworzeniu kulturalnej mapy miasta pełnią organizacje pozarządowe. Fundacja „Tumult” organizuje

festiwal „EnergacAMERIMAGE”, na którym osoby studiujące kierunki filmowe mają okazję porozmawiać z takimi gwiazdami jak Quentin Tarantino, David Lynch, Danny DeVito, Richard Gere, Edward Norton, Keanu Reeves i wiele, wiele innych. Centrum Popularyzacji Kosmosu „Planetarium – Toruń” realizuje niezwykle spektakle astronomiczne, które co roku odwiedza blisko 300 000 osób. Każdego roku organizacje pozarządowe realizują blisko 100 różnych wydarzeń, a biorąc pod uwagę działalność instytucji i firm prywatnych – w Toruniu odbywa się blisko 600 wydarzeń, nie licząc wystaw

Spektakl „Alicja w krainie czarów”, fot. Wojtek Szabelski

i stałych ekspozycji różnych muzeów. Opisany fragment to tylko skromny wycinek bogatego programu miasta.

W roku 2010 miasto aplikowało o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Mimo, że sam tytuł trafił do Wrocławia to 5 lat pracy nad złożeniem aplikacji i lata kolejne z pewnością można nazwać okresem wzmożonego rozwoju kultury w mieście. Powstały nowe instytucje, zrealizowano kilkanaście inwestycji, a w roku 2012 uchwalona została Strategia Rozwoju Kultury. Ciężko pracujemy czekając na kolejną szansę.

Parada aktorów, fot. Agnieszka Bielecka

Q4

Przedstaw założenia programu, który zostałby uruchomiony w przypadku mianowania miasta Europejską Stolicą Kultury.

„Art of gravity” „Sztuka przyciągania”

Unia Europejska złożyła hołd naszemu najwybitniejszemu mieszkańcowi, europejskiemu naukowcowi i astronomowi Mikołajowi Kopernikowi, nazywając jego imieniem najbardziej zaawansowany element obserwacyjny programu kosmicznego Unii Europejskiej, obserwujący naszą planetę i jej środowisko z korzyścią dla wszystkich obywateli Europy. Odkrycia Kopernika stały się początkiem niezliczonych badań naukowych, które w efekcie pozwoliły nam lepiej zrozumieć świat, w którym żyjemy. Dla osób mieszkających we współczesnym

Toruniu, dumnych z Kopernika i chcących odważnie podążać jego śladami, Europejska Stolica Kultury jest swoistym laboratorium siebie samych, którego misją jest stawanie się lepszym, bardziej zrównoważonym i kreatywnym miastem, z ograniczoną do minimum liczbą „czarnych dziur” reprezentujących stale obecne w naszym społeczeństwie nierówności, np. w dostępie do kultury i sztuki.

Nasz program artystyczny budujemy na filarach inspirowanych nauką, ale dbając o człowieczeństwo, w każdym jego szczególe.

Filary „Sztuki przyciągania”:

1. Moc przyciągania

Atrakcyjna oferta artystyczna, edukacja kulturalna, specjalnie zaplanowane ESKowe pakiety turystyczne, partnerstwa międzynarodowe czy wreszcie warunki rozwoju biznesu towarzyszące drodze do roku 2029 to tylko niektóre z katalizatorów rozwoju procesu, jakim jest Europejska Stolica Kultury. Podsyćanie zainteresowania ofertą również poprzez ulepszenie procesów partycypacyjnych będzie dla nas bardzo ważnym elementem budowania programu wydarzenia. W procesie tworzenia kulturalnej przemiany miasta chcemy zwiększyć moc przyciągania na zasadzie autokatalizy występującej w procesach chemicznych. W wyniku włączenia jednostek czy całych środowisk w proces budowania Europejskiej Stolicy Kultury staną się one ich integralną częścią, rozszerzając możliwości jeszcze większego przyspieszenia i włączanie kolejnych grup, które współtworzą, uczestniczą czy pomagają w realizacji. Jesteśmy dumni z UNESCO, ale stawiamy na współczesne artystyczne koncepty!

2. Poza egzosferą

Pole grawitacyjne Ziemi ma ograniczony zasięg w kosmosie. W pewnej odległości od naszej planety już po prostu nie działa. Podobnie z kulturą, która obecnie nie dociera do wszystkich środowisk, a w niektórych jej dostępność jest wyraźnie ograniczona. Zadaniem miasta będzie zwiększyć siłę z jaką działa kultura, by dotrzeć do tych, którzy obecnie należą do grup wykluczonych. Zdefiniujemy miejsca, zdiagnozujemy środowiska w mieście, które obecnie nie uczestniczą w życiu kulturalnym i dzięki rozbudowanemu programowi działań artystycznych i edukacyjnych zbudujemy proces, który docelowo przesunie „granice kulturalnej egzosfery” i tym samym zminimalizuje liczbę osób wykluczonych. Korzystając z pasji wolontariatu i wiedzy eksperckiej, w tym z antropologii kultury, przenikniemy do najgłębszych zakamarków każdej „czarnej dziury” w mieście.

3. Równi w grawitacji

9,81 m/s² to wartość przyspieszenia ziemskiego. Niezmienna. Z taką siłą Ziemia przyciąga każdego człowieka bez względu na kolor skóry, wyznanie religijne, płeć, orientację psychoseksualną czy każdy inny czynnik. Chcemy być miastem przyjaznym, gdzie każdy może żyć i tworzyć nie napotykając barier. Otwartość na mniejszości, szacunek do innych religii, dbałość o równy dostęp do wydarzeń dla osób z niepełnosprawnościami to tylko niektóre z elementów wpisujących się w fundamenty naszych działań. Charakterystyką zjawisk fizycznych jest ich stałość i niezmiennosc. To również wyznacznik toruńskiego dziedzictwa tolerancji. Kiedy w Europie toczyły się krwawe walki religijne w roku 1645 w Toruniu odbywało się Colloquium charitativum – wspólny zjazd katolików, luteran i kalwinistów, którego celem było uzyskanie poszanowania wiary i pokoju religijnego. Mamy tradycję i zamierzamy z niej czerpać, tworząc z Torunia zrównoważone, przyjazne dla środowiska miasto o równych szansach dla wszystkich, którzy w nim mieszkają, twardo stojące na europejskich wartościach.

4. Krążąc po orbicie

Naszym głównym celem, który chcemy osiągnąć dzięki ESK jest transformacja miasta – jej efektem będzie przyciągnięcie do Torunia i zatrzymanie w nim jak największej liczby kreatywnych ludzi. Bez wątplenia jednak – niezależnie od naszych starań – dla części osób Toruń będzie jedynie przystankiem na drodze kariery, miejscem spędzenia dzieciństwa, studiów, czy tymczasowej pracy. Chcemy stworzyć mechanizmy, choćby takie jak „doroczny zjazd osób, które kiedyś mieszkały w Toruniu”, które pozwolą im wciąż być częścią miasta. Mimo różnych kolei losu być na orbicie i krążyć wokół Torunia. Ta orbita raz będzie większa i te kontakty będą rzadsze, ale czasami będziemy się znów zbliżać do swojego miasta. Chcemy walczyć o naszych mieszkańców, ale również patrzeć w dal w kierunku tych, których chwilowo z nami nie ma, a których potencjał wciąż można wykorzystać.

WKŁAD W STRATEGIĘ DŁUGOTERMINOWĄ

Opisz strategię kulturalną obowiązującą w Twoim mieście w momencie składania wniosku, w tym plany utrzymania działań kulturalnych po roku tytułu?

Q5

„Jesteśmy miastem kreatywnej, otwartej i przedsiębiorczej społeczności, dumnej z dziedzictwa kulturowego swoich przodków, przełomowych w dziejach świata odkryć w astronomii, które do dzisiaj inspirują do tworzenia nowoczesnego, metropolitalnego ośrodka kultury, nauki, gospodarki i turystyki, opartej na innowacjach i synergii z partnerami w otoczeniu krajowym i międzynarodowym.”

W ten sposób misję Torunia określa „Strategia Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.”. To najważniejszy dokument wyznaczający kierunki naszych działań, programujący równomierny rozkwit naszej małej ojczyzny. Wspomina o bogatym dziedzictwie, fundamencie naszej tożsamości, na którym chcemy budować również program Europejskiej Stolicy Kultury 2029. Wielokrotnie odwołuje się do znaczącej roli kultury w życiu miasta. Ten silny akcent widoczny jest w opisie celów strategicznych i operacyjnych, poprzez liczbę przyjętych do wykonania zadań, powiązanych z tym obszarem. Ich realizacja przyczyni się do ziszczenia wizji, w której Toruń pod koniec obecnej dekady staje się miastem europejskiej przestrzeni rozwoju, o szczególnym znaczeniu dla światowego dziedzictwa kulturowego.

To nie jedyny funkcjonujący w mieście dokument strategiczny odwołujący się do kultury. W 2010 r. przygotowaliśmy aplikację o tytuł ESK 2016, której założenia w całości zrealizowaliśmy. W 2012 r. weszła w życie „Strategia Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2020”, którą sukcesywnie aktualizujemy, także w oparciu o założenia programowe ESK 2029. W 2018

roku przygotowana została wspomniana „Strategia Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.”. Rok 2023 upływa nam pod znakiem aplikacji o tytuł ESK 2029 – jest to dokument, którego założenia wcielimy w życie z tą samą konsekwencją, którą pokazaliśmy kilkanaście lat temu. Myśląc o przyszłości Torunia mówimy jasno i wyraźnie: nie ma rozwoju sektora społecznego i gospodarczego, bez rozwoju sektora kultury! W sierpniu 2023 r. powołaliśmy do życia Radę Programową ESK 2029, składającą się z przedstawicieli i przedstawicielek miasta, osób tworzących i animujących kulturę, liderów i liderki kultury, biznesu i działań społecznych. Celem Rady jest nie tylko stanie na straży fundamentów toruńskiej kandydatury, ale też wypracowanie długofalowych mechanizmów i działań systemowych, które w perspektywie lat 2029-2035 stanowią będą podstawę toruńskiej kultury. Chcemy działać już, ale myślimy perspektywicznie.

Q6

Opisz plany miasta dotyczące wzmocnienia zdolności sektora kultury i sektora kreatywnego, w tym poprzez rozwój długoterminowych powiązań między tymi sektorami, a sektorami gospodarczymi i społecznymi w Twoim mieście.

W naszej „Strategii Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.” dostrzeżono ogromny potencjał kultury i sektora kreatywnego dla rozwoju społeczeństwa. Podkreślono znaczenie kultury jako narzędzia integracji mieszkanek i mieszkańców bez względu na ich status czy cechy indywidualne. Aby uczynić Toruń atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pracy, postanowiono m.in. zadbać o tworzenie wysokiej jakości, zróżnicowanej, całorocznej oferty kulturalnej. Rozwijana jest więc sieć współpracy podmiotów prowadzących działalność kulturalną, przygotowywane są atrakcyjne wydarzenia, w tym o randze międzynarodowej, wspierane inicjatywy oddolne w sferze aktywności kulturalnej, prowadzona edukacja kulturalna. Działania te sprzyjają realizacji celu strategicznego 1: Toruń atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pracy.

Toruń buduje swój nowoczesny wizerunek i umacnia ponadregionalną pozycję m.in. dzięki zawieraniu partnerstw ponadlokalnych w sferze kultury oraz za pomocą rozwoju produktów i usług turystycznych, tworzonych w oparciu

o potencjał kulturalny. Z kolei podejmując działania rewitalizacyjne, rozbudowując i modernizując m.in. obiekty kultury, Toruń staje się ośrodkiem atrakcyjnym turystycznie i inwestycyjnie. W ten sposób realizowane są cele strategiczne 2 Toruń miastem wysokiej synergii wykorzystania potencjału kulturowego, naukowego i gospodarczego oraz 3 Toruń miastem nowoczesnej infrastruktury.

W toku trwających konsultacji związanych z aktualizacją strategii rozwoju kultury ustalono, że długoterminowy plan działań oparty będzie na trzech filarach: współpraca, otwartość, przedsiębiorczość, a strategiczne cele wytyczone będą w trzech obszarach dotyczących: budowania zróżnicowanego, stale doskonalonego programu kulturalnego, aktywizacji osób uczestniczących w życiu kulturalnym oraz poszerzenia przestrzeni dla działalności kulturalnej.

Wyraźnie widoczne są więc w naszym mieście na poziomie planowania strategicznego, jak i w bieżącej realizacji strategii, powiązania między sektorem kultury i sektorem kreatywnym, a gospodarką i sektorem społecznym.

Q7

W jaki sposób działania Europejskiej Stolicy Kultury wpisują się w tę strategię?

Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, program wieloletnich przygotowań i wszelkie planowane przez nas działania w roku pełnienia tej znamienitej funkcji, znakomicie wpisują się w naszą wizję długoterminowego rozwoju sektora kultury w mieście – opierają na tych samych wartościach.

Współpraca

Mamy za sobą doświadczenia ubiegania się o miano ESK 2016. Wiemy, jak udział w konkursie jednocy, nie tylko środowiska kulturalne, ale również całą społeczność miejską. To był jednak zaledwie przedsmak tego, czego spodziewamy się obecnie. Cały zamysł ponownego aplikowania opiera się na założeniu szerokiej współpracy – włączania w prace nad

projektami artystycznymi oraz organizacji wydarzeń zarówno publicznych instytucji kultury, jak i sektora pozarządowego, prywatnego biznesu, artystek i artystów, animatorek i animatorów kultury, osób niezależnie tworzących sztukę, mieszkanki i mieszkańców.

Dzięki zaangażowaniu tych wszystkich podmiotów wypracujemy najskuteczniejsze, najbardziej dla nas adekwatne mechanizmy współdziałania, które przyniosą korzyści w przyszłości. Znajdziemy optymalny model konsultacji. Wspólnie wykreujemy najlepsze warunki do rozwijania dalszej współpracy, tworzenia spójnej oferty kulturalnej miasta, programu, w którym działania poszczególnych interesariuszy będą się uzupełniać i wspierać w efekcie synergii, opierać na wymianie wiedzy i doświadczeń. Wiemy, że podejmując ten wysiłek, w efekcie otrzymamy rozwiązania, które pomogą nam stawiać czoła nadchodzącym wyzwaniom, przemianom społecznym i ekonomicznym. Nie zapomnimy przy tym o inkluzywności realizowanych projektów tak, żeby znalazło się w nich miejsce dla każdego typu odbiorców.

Rozwojowi miasta sprzyjać będzie także wyniesienie tej współpracy ponad szczebel lokalny. Zaproszenie do przygotowań i obchodów roku ESK naszych partnerów z Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia – oparcie dotychczasowej komunikacji na wspólnym mianowniku, jakim niewątpliwie jest kultura – pomoże nam zacieśnić obecne relacje, wykreować spójną ofertę turystyczną, tworzyć zintegrowane projekty i budować potencjał gospodarczy obszaru. Nie poprzestaniemy na tym. Niczym stale rozszerzający się Wszechświat sięgniemy dalej – po nasze miasta partnerskie z całego świata, a także zaprosimy do współpracy te, które pełniły rolę ESK w ubiegłych latach oraz ośrodki aspirujące do tego tytułu w przyszłości. Zawarte w ten sposób przyjaźnie zaprocentują w kolejnych latach wspólnymi ponadnarodowymi przedsięwzięciami, wizytami wybitnych, awangardowych twórców i artystów wraz z ich niekonwencjonalnymi inicjatywami kulturalnymi, przyciąganiem widowni z całego świata, rozkwitem przedsiębiorców obsługujących ruch turystyczny. Wszystko to zgodnie z duchem naszej strategii rozwoju miasta.

Otwartość

Kultura jest otwarta. Na debiuty, na poszukiwanie nowych form wyrazu w sztuce i działania eksperymentalne. Na każdego. Taką kulturę chcemy rozwijać w naszym mieście i nic nie pomoże nam w formułowaniu strategii długofalowych działań lepiej niż proces aplikowania o tytuł ESK. Zdefiniujemy miejsca, zdiagnozujemy środowiska, które obecnie nie są uczestnikami życia kulturalnego i dzięki rozbudowanemu programowi działań artystycznych i edukacyjnych zbudujemy proces, który docelowo przesunie granice „kulturalnej egzosfery” i tym samym zminimalizuje liczbę osób wykluczonych. Chcemy być miastem przyjaznym, gdzie każdy może żyć i tworzyć, nie napotykając barier nietolerancji. Otwartość na mniejszości (głęboko zakorzeniona w naszej tradycji), szacunek dla inności, pokonywanie barier, dbałość o równy dostęp do wydarzeń – to fundamenty naszego programu ESK i naszej strategii rozwoju kultury na nadchodzące dekady.

Jednym z najważniejszych celów Torunia jest zwiększanie uczestnictwa i zaangażowania mieszkanki i mieszkańców w życie miasta. Rozwój mieszkanki i mieszkańców, który może dokonywać się również poprzez kulturę. Mając praktykę organizowania konsultacji społecznych przed ważnymi inwestycjami miejskimi i wdrażania budżetu obywatelskiego, w ramach którego

torunianie wielokrotnie zdecydowali o finansowaniu nowych zadań kulturalnych, zamierzamy kontynuować włączanie tutejszej społeczności w realizowane przedsięwzięcia i rozbudowywać procesy partycypacyjne. Starania o tytuł ESK wpisują się w tę tendencję. Zapewnienie udziału mieszkańców w projektowaniu programu na rok 2029 to najlepsza metoda, by zaczęli się z nim utożsamiać i w przyszłości aktywnie uczestniczyli w jego wdrożeniu oraz w utrzymaniu i powielaniu jego efektów.

Przedsiębiorczość

Przedsiębiorczość w projekcie toruńskiej strategii kultury rozumiana jest w kontekście wspierania podmiotów kultury w odnalezieniu się na rynku, na którym muszą walczyć o uwagę odbiorcy zalewanego ofertami łatwiejszej, niekoniecznie wartościowej, rozrywki. Praca nad programem ESK pomoże nam stworzyć sprzyjające uwarunkowania oraz skuteczne instrumenty dla rozwoju ich przedsiębiorczości. Wiemy, jaka jest nasza rola w tym procesie. To

praca nad rozwojem publiczności. Edukacja kulturalna. Uświadamianie, że liczy się nie tylko krótkotrwała zabawa, chwilowe oderwanie od codziennych trudów, ale i powstała w wyniku kontaktu z kulturą głębsza refleksja, która przynosi trwalsze efekty, buduje nas na przyszłość. To działania na rzecz kreowania, zwiększania świadomego popytu na usługi kulturalne wysokiej jakości. To zmiany w sposobie zarządzania posiadanymi zasobami w celu poprawy ich konkurencyjności. To nauka, jak dostrzegać i dynamicznie reagować na zmieniające się warunki ekonomiczne i społeczne, oddziaływujące na życie osób uczestniczących w kulturze – na bieżące trendy, nowe technologie i sposoby komunikowania się, na potrzeby odbiorczyń i odbiorców. To motywowanie twórczyń i twórców do podejmowania wyzwań, dynamiki działania, poszukiwania innowacyjnych rozwiązań. Wreszcie to tworzenie sprzyjających warunków dla ludzi młodych, by mogli i chcieli zostać w Toruniu – tutaj żyć, tworzyć i pracować.

Q8

Jeśli Twoje miasto otrzyma tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, jaki według Ciebie będzie długofalowy wpływ kulturowy, społeczny i gospodarczy na miasto (w tym w zakresie rozwoju miasta)?

Lata upływające pod znakiem Europejskiej Stolicy Kultury (fazy aplikowania, przygotowań, roku kulminacyjnego i czas następujący po zrealizowaniu programu) będą obfitowały w okazje do rozkwitu około kulturalnej przedsiębiorczości. Marka ESK oznacza jakość i ma bezcenny potencjał promocyjny. W naszym układzie heliocentrycznym będzie niczym Słońce, w którego życiodajnych promieniach będą rozwijać się usługi i miejsca pracy na planetach: Sztuka, Turystyka, Handel, Transport, Telekomunikacja, Administracja, Szkolnictwo, Innowacje itp.

Bardzo istotne dla dobrobytu Torunia jest tworzenie sprzyjających warunków dla zatrudnienia w sektorach kreatywnych i innowacyjnych. W latach 2016-2018 miasto uczestniczyło w re-

alizacji projektu Gen-Y City (Urbact), w ramach którego badano, w jaki sposób rozwijać, utrzymać i przyciągać talent młodych pokoleń w obszarze kreatywnych technologii. Dzięki współpracy wielu lokalnych środowisk powstał plan działania, zgodnie z którym celem strategicznym dla Torunia jest powstrzymanie młodych, dobrze wykształconych ludzi, którzy mogą zbudować klasę kreatywną, przed emigracją do większych miast i za granicę. Wśród zidentyfikowanych wyzwań znalazły się: mniejsza atrakcyjność miejsc pracy w Toruniu w porównaniu z większymi ośrodkami, niewystarczająca atrakcyjność miasta jako miejsca do życia dla ludzi młodych (w ich opinii powinno być bardziej barwne i tętniące życiem, a przestrzenie publiczne i biznesowe – kreatywne i przystosowane do ich potrzeb, np. zapewniające

dostęp do Internetu i możliwości ładowania telefonów), ograniczone możliwości rozwoju – także dla start-upów w branży kreatywnej, niewielka świadomość na temat wpływu innowacji na rozwój rynku pracy. Zapisy planu są brane pod uwagę w toku prac nad aktualizacją strategii rozwoju kultury.

Tytuł ESK może być natomiast odpowiedzią na wiele z powyższych wyzwań, gdyż wpisuje się w ujęte w planie rozwiązania:

- Inspiruje do kreatywności.
- Jest nośnikiem innowacji.

- Wpłynie na zwiększenie partycypacji młodych ludzi w projektowaniu miasta (jego przestrzeni i funkcjonowania).
- Stanie się płaszczyzną wymiany wiedzy i współpracy przy działaniach o znaczącej randze, łączącą różne społeczności, organizacje i różne pokolenia, dającą poczucie mocy sprawczej.
- Zaoferuje możliwość udziału w znamienitych wydarzeniach kulturalnych.
- Stanie się areną przedsiębiorczości młodych osób.
- Rozwinie potencjał samozatrudnienia w przemysłach kreatywnych.

Nakreśl krótko plany monitorowania i oceny.

Q9

Jest 1 stycznia 2030 roku. Mieszkańcy nie wierzą. Europa pyta jak to możliwe? Nagłówki gazet przekrzykują się wzajemnie: Co się stało z naszym miastem? Dlaczego zniknęły czarne dziury? Kogo jeszcze można przyciągnąć? Najtęższe umysły uniwersyteckie stawiają pytania o zakrzywioną czasoprzestrzeń i jądro grawitacji. Chcielibyśmy mieć przygotowaną rzeczową odpowiedź na te fikcyjne pytania. W związku z powyższym we współpracy m.in. z Katedrą Badań Kultury Instytutu Socjologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika przygotowujemy cały program monitorujący i ewoluujący proces przygotowania, realizacji i podsumowań Europejskiej Stolicy Kultury.

Nasze wysiłki skierowane zostaną na wyselekcjonowane sześć przestrzeni:

- rozwój społeczny,
- rozwój edukacyjny,
- rozwój ekonomiczny,
- rozwój infrastrukturalny,
- rozwój programowy,
- rozwój turystyczny.

Proces przygotowania zostanie rozłożony na lata 2025–2034:

- 2025–2026 podsumowanie stanu aktualne-

go – punktu wyjścia, realizacja badań przygotowawczych np. badania profilu odbioru, ustalenie wskaźników zgodnych z obowiązującymi strategiami w tym głównie Strategii Rozwoju Miasta i zaktualizowaną Strategią Rozwoju Kultury,

- 2027–2028 – opracowanie narzędzi kontroli i ich implementacja,
- 2030 – przygotowanie raportu podsumowującego ESK 2029,
- 2030–2034 – badanie wpływu długoterminowego projektu,
- 2034 – przygotowanie raportu finalnego.

Muzeum Okręgowe w Toruniu fot. Krzysztof Deczyński

TREŚCI KULTURALNE I ARTYSTYCZNE

„Art of gravity” „Sztuka przyciągania”

Marzenie, które nam przyświeca

Toruńska kandydatura nie jest napędzana wyłącznie przez sektor publiczny – to chcemy podkreślić z całą stanowczością. To marzenie tworzymy wspólnie jako osoby mieszkające w Toruniu, tworzące sztukę, pracujące w urzędzie. Podobnie jak Mikołaj Kopernik przed nami, nie boimy się kwestionować obecnego porządku.

Cele, które sobie stawiamy w związku z byciem ESK:

- zmiana postrzegania Torunia przez pryzmat historii i obecności na Liście UNESCO, na zauważanie drzemiącego w mieście ogromnego potencjału artystycznego, w tym w dziedzinie sztuki współczesnej i off-owej;
- zatrzymanie odpływu z miasta osób uzdolnionych, kreatywnych i twórczych oraz ich migracji do większych ośrodków – zatrzymanie brain drainu;
- uczynienie z Torunia zrównoważonego, przyjaznego dla środowiska miasta o równych szansach dla wszystkich, twardo stojącego na europejskich wartościach;
- uczynienie z Torunia kreatywnego huba środkowej i północnej Polski, będącego miejscem atrakcyjnym do przyjazdu i krótkiego pobytu, ale też zamieszkania i budowania w nim własnej przyszłości.

Realizacja zaproponowanego przez nas programu Europejskiej Stolicy Kultury stanie się punktem zwrotnym w historii Torunia, stworzy warunki rozwoju twórczego i artystycznego, a także pozwoli dziesiątkom tysięcy młodych ludzi, którzy przyjeżdżają do nas na studia, aby tu zostać. Żyć, tworzyć i pracować w naszym mieście.

„Sztuka przyciągania”

„Sztuka przyciągania” to koncepcja na wskroś praktyczna. Koncepcja, która opiera się na klu-

czowych zapisach Strategii Rozwoju Miasta Torunia do roku 2028. Podejmuje próbę rozwiązania określonych w strategii wyzwań demograficznych miasta „W związku ze spadkiem dynamiki przyrostu naturalnego, przyrostu migracyjnego oraz nieproporcjonalnie wyższym przyrostem ludności w wieku poprodukcyjnym, wyzwaniem staje się zapobieganie emigracji młodych ludzi oraz przyciągnięcie do Torunia jak największej liczby młodzieży”. Pojemna konstrukcja „Sztuki przyciągania”, z jednej strony zostawia światu artystycznemu przestrzeń na jej metaforyczne rozwinięcie i przełożenie na konkretne projekty, z drugiej zaś jest odpowiedzią na zdiagnozowane bolączki miasta. W przełożeniu na język kultury i sztuki planujemy osiągnąć znacznie więcej niż proste przyciąganie. Pragniemy, by kreatywna energia powstała w wyniku współpracy dwóch instytucji nie była zwykłą sumą ich pojedynczych potencjałów, ale by wytworzyła wartość dodaną. Wartość, opartą na filarach europejskiej tożsamości takich jak partycypacja, tolerancja, inkluzywność, innowacja i współpraca.

Pracy nad koncepcją towarzyszyły dwa podstawowe założenia: przejrzystość idei i jej struktury dla widowni i osób tworzących oraz możliwość uzupełnienia programu praktycznymi rozwiązaniami, które będą zgodne z Celem Strategicznym numer 1 naszego miasta: Toruń atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pracy.

Już pierwsze spojrzenie na nazwę koncepcji wywołuje automatyczne skojarzenia: grawitacja, przyciąganie, współpraca, kompleksowość, równość, powszechność. Każde z tych słów pokazuje kierunki działań przełożone na język kultury i sztuki. Powszechność to nic innego jak walka z różnego rodzaju wykluczeniami. Równość to tolerancja. A przyciąganie to chęć współpracy na różnych płaszczyznach projektu – od bardzo lokalnego po europejski, czy wręcz

światowy.

W związku z powyższymi założeniami podzieliśmy całą strukturę programu na cztery części, które z jednej strony odnoszą się dla prioryteto-

Moc przyciągania

Partycypacja / działania i wydarzenia we współpracy ze środowiskami lokalnymi, osobami mieszkającymi w Toruniu, o znaczącym wymiarze społecznym

Poza egzosferą

Inkluzywność i innowacja / wydarzenia o charakterze powszechnym, plenerowe, działania edukacyjne, praca z grupami wykluczonymi, nowe, innowacyjne wydarzenia.

Moc przyciągania

To przestrzeń realizacji projektów z zakresu szeroko rozumianej partycypacji. Udział mieszkanki i mieszkańców, projekty społeczne, rewitalizacja, rozwój trzeciego sektora to tylko niektóre z katalizatorów rozwoju procesu, jakim jest Europejska Stolica Kultury. Podsyćcie zainteresowania ofertą również poprzez ulepszenie procesów partycypacyjnych będzie dla nas bardzo ważnym elementem budowania programu wydarzenia. W procesie tworzenia kulturalnej przemiany miasta chcemy zwiększyć moc przyciągania na zasadzie autokatalizy występującej w procesach chemicznych. W wyniku włączenia jednostek czy całych środowisk w proces budowania Europejskiej Stolicy Kultury staną się one ich integralną częścią, rozszerzając możliwości jeszcze większego przyspieszenia i włączania kolejnych grup.

Przykładowe wydarzenia:

„Księga sąsiadka”

Projekt angażujący mieszkanki i mieszkańców, promujący aktywne włączenie się w działania ESK. Na potrzeby projektu zostanie przygotowana księga, inspirowana średniowiecznymi dziełami, którą treścią będą wypełniać mieszkańcy. Księga będzie, niczym sztafeta olimpij-

wych dla nas wartości europejskich, a z drugiej, w prosty i przejrzysty sposób dokonują klasyfikacji poszczególnych elementów programu.

Są to:

Równi w grawitacji

Tolerancja / działania promujące równość, różnorodność i wielokulturowość.

Krążąc po orbicie

Współpraca / działania o charakterze międzynarodowym, projekty współpracy z innymi ESK, programy skierowane do turystek i turystów, osób związanych z miastem.

ska, codziennie przenoszona do innego domu, instytucji, urzędu. Księga będzie składała się z 2029 pustych stron. Osoby zapraszające i przyjmujące księgę będą zaproszone do wypełnienia jednej strony – np. napisanie wiersza, dziecko malujące rysunek, kompozytor zapisujący nuty, itp. W ramach projektu zostanie przygotowany film dokumentalny o staraniach Torunia o tytuł ESK. Film ukaże okres przygotowawczy oraz same obchody właśnie przez pryzmat wędrówki księgi po domach mieszkańców i zestawia faktyczne działania miasta z wyobrażeniami i oczekiwaniami mieszkańców, których twórczość umieszczono w księdze.

Początek projektu: 10 czerwca 2024 roku – z okazji przyszłorocznych, czerwcowych obchodów Święta Miasta Torunia

Koniec projektu:

31 grudzień 2029 – koniec ESK w Toruniu

Łącznie: 2.029 dni

Lider projektu: Muzeum Okręgowe w Toruniu

Partner projektu: Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE

„Teatr społeczny”

Ideą teatru społecznego jest tworzenie spektakli, które aktywizują i włączają do tworzenia spektaklu. To teatr wielopokoleniowy, angażujący mieszkanki i mieszkańców, artystki i artystów z Torunia i gmin stanowiących obszar funkcjonalny miasta, wykorzystujący folklor (kapele folkowe, zespoły pieśni i tańca). Tradycyjny podział na widownię i artystów zostałby zniesiony, ponieważ do tworzenia spektaklu zaproszeni byliby zwykli ludzie, czyli potencjalni widzowie, którzy staliby się pełnoprawnymi uczestnikami spektaklu.

Jego zadaniem jest budowanie poprzez sztukę więzi międzypokoleniowej i promocja sztuki, którą tworzą zwykłe mieszkanki i zwykli mieszkańcy. Trzon stanowić będzie cały zespół artystyczny Teatru „Baj Pomorski”. Do wydarzenia chcielibyśmy jednak włączyć amatorów tworzących np. chór (na wzór antycznej tragedii). Skład artystów pragniemy zasilić również osobami z niepełnosprawnościami. Planujemy stworzyć największy i zarazem jedyny w Polsce teatr społeczny, w którym aparat wykonawczy liczyłby nawet 500 osób. Jego zadaniem będzie budowanie poprzez sztukę więzi międzypokoleniowej i promocja sztuki, którą tworzą zwykli mieszkańcy.

Pierwszym wydarzeniem, które zrealizujemy będzie spektakl muzyczny i śpiewany dla dzieci i dorosłych.

Lider projektu: Teatr „Baj Pomorski”,

Partnerzy projektu: Młodzieżowy Dom Kultury w Toruniu, Muzeum Etnograficzne w Toruniu

Przykładowy mechanizm wspierający przygotowany przez miasto:

Budżet obywatelski Miasta Torunia – budżet obywatelski, wcześniej pod nazwą budżet partycypacyjny, działa w Toruniu od roku 2013. Wówczas to na mocy Uchwały z dnia 21.11.2013 roku Rada Miasta podjęła decyzję w sprawie budżetu partycypacyjnego, który de facto dawał mieszkankom i mieszkańcom prawo samostanowienia o części budżetu miasta. Na potrzeby projektów angażujących mieszkańców zostanie wydzielona dodatkowa pula w budżecie obywatelskim, która dedykowana będzie wsparciu

projektów kulturalnych o charakterze lokalnym. Chcemy, żeby osoby mieszkające w Toruniu nie tylko same składały projekty, ale mogły je również wybierać w głosowaniu. Pula środków na zadania budżetu obywatelskiego związanego z ESK zostanie uruchomiona w roku 2026 i będzie systematycznie rosła osiągając największe wartości w roku 2029. Po roku 2029 środki pozostaną dedykowane kulturze, lecz ich przeznaczenie zostanie przededefiniowane.

Poza egzosferą

Pole grawitacyjne Ziemi ma ograniczony zasięg w kosmosie. W pewnej odległości od naszej planety już po prostu nie działa. Podobnie z kulturą, która obecnie nie dociera do wszystkich środowisk, a w niektórych jej dostępność jest wyraźnie ograniczona. Zadaniem miasta będzie zwiększyć siłę z jaką działa kultura, by dotrzeć do tych, którzy obecnie należą do grup wykluczonych. Zdefiniujemy miejsca, zdiagnozujemy środowiska w mieście, które obecnie nie są uczestnikami życia kulturalnego i dzięki rozbudowanemu programowi działań artystycznych i edukacyjnych zbudujemy proces, który docelowo przesunie „granice kulturalnej egzosfery” i tym samym zminimalizuje liczbę osób wykluczonych. Nasze oddziaływanie przesuniemy dalej by poznać to, co dotąd nieznanne. Powstaną nowe projekty i realizacje, które nie odbywały się w naszym mieście. Prapremiery, kreacja nowych wydarzeń, oparcie w najnowocześniejszych technologiach. To wszystko będzie wypełniać program „Poza Egzosferą”.

Przykładowe wydarzenie:

„Homemade culture”

Projekt wspierający uzdolnione dzieci i młodzież pochodzące ze środowisk wykluczonych. W ramach projektu zainteresowanej grupie uczestników zostaną zapewnione możliwości rozwoju artystycznego w tym bezpłatne instrumenty muzyczne do korzystania w domu, nowoczesne formy oprogramowania umożliwiające samodzielny rozwój np. Simple Piano, możliwość konsultacji z profesjonalnymi artystami i edukatorami, czy finalnie możliwość prezentacji swoich umiejętności zarówno w przestrzeni wirtualnej, jak i przy okazji realizowanych przez miasto

projektów. Dzięki codziennemu dostępowi do np. instrumentów dzieci i młodzież będą mogły rozwijać swoje umiejętności i w sposób kreatywny spędzać czas mając szansę na uniknięcie w ten sposób otaczających ich zagrożeń.

Lider projektu: Dwór Artusa w Toruniu

Partner projektu: Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy” w Toruniu

Przykładowy mechanizm wspierający przygotowany przez miasto:

Środki z profilaktyki uzależnień

W dniu 17 lutego 2022 Rada Miasta Torunia podjęła uchwały zmieniające statuty miejskich instytucji kultury. Zostały one uzupełnione o następujący zakres działań instytucji: „realizację działań w obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom uzależnień.” Osoby zarządzające toruńskimi instytucjami kultury dostały narzędzie, które do tychczasowe działania edukacyjne, artystyczne i kulturalne pozwala uzupełnić o działalność terapeutyczną. Bez wątplenia takie rozwiązanie powoduje znacznie większą skuteczność podejmowanych działań i ich komplementarność. Jest to szczególnie ważne np. w pracy z częścią dzieci i młodzieży ze środowisk patologicznych, gdzie rozwojowi przez sztukę muszą towarzyszyć terapie i zajęcia z zawodowymi psychologami. Dzięki wprowadzonemu w Toruniu mechanizmowi instytucja kultury może koordynować wszystkie działania, a nie są one rozdzielane pomiędzy różne, często nie korelujące swoich zakresów instytucje. Przez takie rozwiązanie w naturalny sposób wzrasta skuteczność takich interwencji.

Równi w grawitacji

9,81 m/s² to wartość przyspieszenia ziemskiego. Niezmienna. Z taką siłą Ziemia przyciąga każdego człowieka bez względu na kolor skóry, wyznanie religijne, płeć, orientację psychoseksualną czy każdy inny czynnik. Chcemy być miastem przyjaznym, gdzie każdy może żyć i tworzyć nie napotykając barier nietolerancji. Otwartość na mniejszości seksualne, szacunek do innych religii, dbałość o równy dostęp do wydarzeń dla

osób z niepełnosprawnościami to tylko niektóre z elementów wpisujących się w fundamenty naszych działań. Charakterystyką zjawisk fizycznych jest ich stałość i niezmienność. To również wyznacznik toruńskiego dziedzictwa tolerancji.

Przykładowe wydarzenie:

„Jądro grawitacji”

Wydarzenie o charakterze międzynarodowym, którego celem będzie zbudowanie interaktywnej instalacji, która stanie się głównym symbolem naszych obchodów, a jej podstawową funkcją będzie promocja tolerancji. Konkurs na wykonanie niezwyklej rzeźby zostanie skierowany do artystów europejskich. Rzeźba zostanie usytuowana w centralnym punkcie miasta, na Rynku Staromiejskim, pierwszego stycznia 2029 i będzie tam przez cały rok jubileuszowy. Zwycięzca konkursu zostanie wyłoniony z co najmniej dwuletnim wyprzedzeniem, tak by charakterystyczny symbol naszych obchodów mógł być przygotowany na różnych polach promocji. Po roku 2029 rzeźba zostanie przeniesiona do parku – „Doliny marzeń” by kolejnym pokoleniom przypominać o tym najważniejszym wydarzeniu kulturalnym w historii naszego miasta.

Lider projektu:

Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”

Przykładowy mechanizm finansujący przygotowany przez miasto:

Konkurs na projekty dla organizacji pozarządowych finansowany przez Urząd Miasta Torunia prowadzony przez Wydziału Promocji i Turystyki „Równi w grawitacji”.

Miasto przygotowuje specjalny program uruchomiony już od roku 2027, który będzie dofinansowywał wydarzenia i projekty związane z promocją tolerancji, multikulturowości, równości. W ramach programu możliwości dofinansowania skierowane będą do sektora organizacji pozarządowych. Będzie można pozyskać środki zarówno na działania artystyczne jak i promocyjne, ukazujące Toruń jako miasto otwarte i tolerancyjne.

Krążąc po orbicie

W tej przestrzeni realizowane będą wydarzenia o charakterze europejskim, w tym współpraca z innymi Europejskimi Stolicami Kultury, a także te, skierowane do osób, które w przeszłości związane były z naszym miastem. O ile filar „Moc przyciągania” odnosi się do wymiaru lokalnego projektu, o tyle filar „Krążąc po orbicie” zdominowany zostanie przez projekty wpisujące się w wymiar europejski. Chcemy walczyć o nasze mieszkanki i naszych mieszkańców, ale również patrzeć w dal w kierunku tych, których chwilowo z nami nie ma, a których potencjał wciąż można wykorzystać.

Przykładowe imprezy:

„Doroczny zjazd byłych mieszkanek i mieszkańców”

Wydarzenie o wymiarze multidyscyplinarnym i silnym charakterze towarzyskim. Przez trzy dni października Toruń otworzy się na wszystkich, którzy mają z naszym miastem miłe wspomnienia, a nie są już jego mieszkańcami. Grupą docelową są m.in. osoby urodzone w Toruniu, które z różnych przyczyn żyją w innych częściach świata, osoby które studiowały w naszym mieście, bądź też w inny sposób są z nim emocjonalnie związane. Warto w tym momencie zaznaczyć, że profil facebookowy Mój Toruń, oficjalny kanał miasta, ma ponad 140 000 użytkowników i użytkowników. Wśród obserwujących widać bardzo duży odsetek osób, które śledzą profil miasta z pobudek sentymentalnych. Goście będą mogli odwiedzić swoje były szkoły, spotkać się ze starymi znajomymi, a jednocześnie wziąć udział w licznych wydarzeniach kulturalnych. Planujemy wydarzenia o charakterze retro z muzyką lat 60, 70, 80, 90. Kino prezentujące hity kinowe lat minionych. Głównym wydarzeniem będzie duży koncert, który co roku nawiązywał będzie do innej epoki. Zaprosimy gwiazdy z „tamtych czasów” – które często są aktywne do dziś. Nie zabraknie działań wykorzystujących środki współczesnej techniki, jak chociażby prezentowany obecnie w Londynie koncert ABBA Voyage, który jest interaktywną muzyczną podróżą do przeszłości. Technologia będzie tu wykorzystana w jeszcze jeden sposób – myśląc o tych, którzy nie mogą dotrzeć

do Torunia fizycznie, powstanie smartfonowa aplikacja na iOS i Android, pozwalająca korzystać z wirtualnych atrakcji, brać zdalny udział w koncertach, spotkaniach i seminariach, czy wreszcie stworzyć swój własny wirtualny profil mieszkańca, pozwalający osobom o podobnej przeszłości czy zainteresowaniach na wzajemny kontakt.

Lider projektu: Lokalna Organizacja Turystyczna

Przykładowy mechanizm wspierający przygotowany przez miasto:

#TorunC&L – Create & Live residence

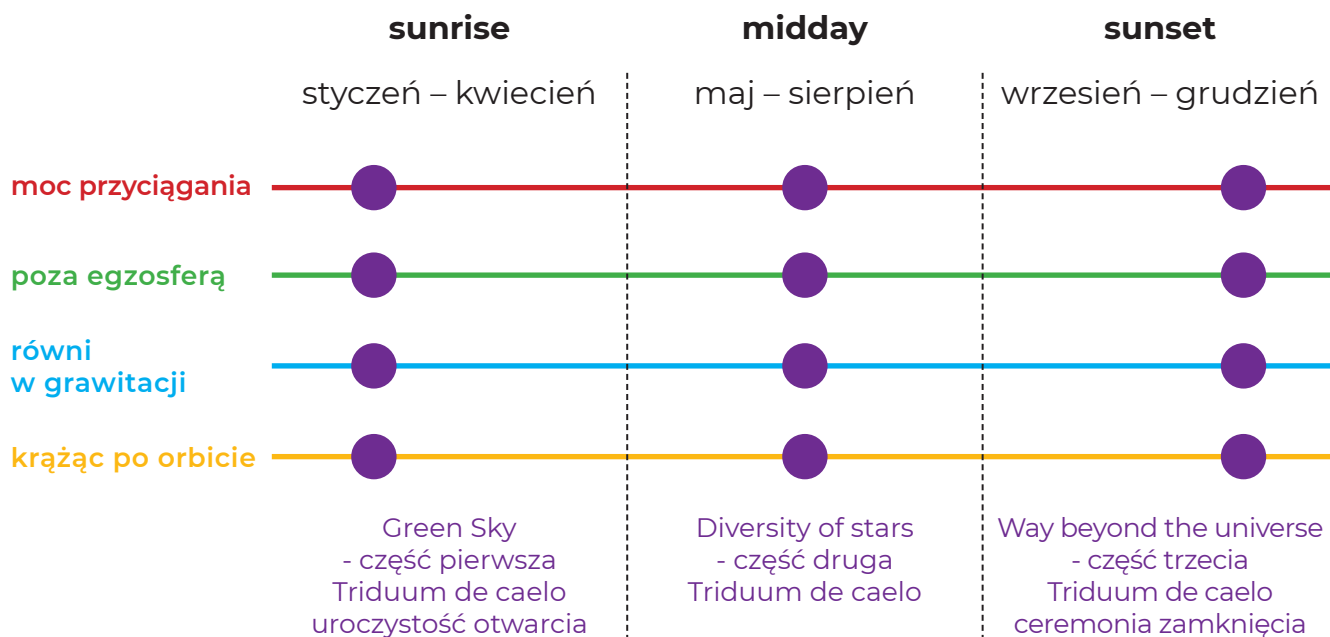
Program długoterminowych rezydencji artystycznych dla młodych polskich twórczyń i twórców realizowany przez Toruńską Agendę Kulturalną. Instytucja przygotowuje konkurs na projekty europejskiej artystycznej rezydencji przeznaczonej dla dwudziestu osób. Każdy z nich w zamian za realizację projektu artystycznego będzie miał zapewnione nieodpłatne mieszkanie na terenie Torunia przez okres rezydencji (nawet do roku, w zależności od realizowanego projektu). Do dyspozycji osób uczestniczących w projekcie będzie również obiekt „Kulturalny hub”, którego oddanie do użytku planowane jest na pierwszy kwartał 2024 roku.

W obiekcie do dyspozycji twórców będzie wyposażona pracownia techniczna, studio foto i wideo, studio nagrań i sala prób muzycznych, sale komputerowe i inne pomieszczenia wielofunkcyjne, w tym sale taneczne.

Tony Cragg, wystawa w Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”, fot. Piotr Litwic

2029

Q11

Przedstaw ogólny zarys struktury swojego programu kulturalnego, w tym zakres i różnorodność działań/głównych wydarzeń, które będą uświetniać rok ESK.

Proponowana struktura programu opiera się na zjawisku pozornej wędrówki słońca po widnokręgu. To w jakiej pozycji znajduje się na niebie w ciągu doby spowodowane jest ruchem obrotowym naszej planety krążącej wokół Słońca. W związku z powyższym cały rok podzielony zostanie na trzy fazy:

- Sunrise (wschód Słońca),
- Midday (zenit),
- Sunset (zachód Słońca).

Europejska Stolica Kultury stanie się dla Torunia wyjątkową okazją do przyspieszenia ruchu wirowego Ziemi. Do rozpędzenia planety o nazwie „kultura”. Oprócz niezwykłego impetu i nowej jakości roku 2029 ważnym akcentem jest dla nas słowo „cykliczność”. Skończy się rok jubileuszowy, a nasze Słońce znowu wstanie. Raz rozpędzona planeta się nie zatrzyma. Zjawisko będzie trwać, a praca nad rozwojem kultury w naszym mieście będzie nieustająco się powtarzać.

Każdej fazie wędrówki Słońca zostaną podporządkowane cztery miesiące roku kalendarzowego:

Sunrise

To początek przygody z Europejską Stolicą Kultury. Radość, pobudka, rześkość, entuzjazm, duma, narodziny. Pierwsze cztery miesiące to czas kulturalnej pobudki miasta. Toruń stanie się Europejską Stolicą Kultury i wyjdzie z mroku dotychczasowej codzienności. Promienie słońca dadzą nową energię do działania, energię, która rozświetli drogę do kulturalnego rozwoju miasta. Głównym wydarzeniem tego okresu będzie weekend otwarcia – „Green Sky”.

Midday

Okres od maja do sierpnia będzie okresem kulminacji działań. Piękna pogoda pozwoli na organizację dużych wydarzeń plenerowych.

Sprzyjające warunki pozwolą aktywnie zagospodarować Wisłę, wokół której zamierzamy obudować cykl imprez muzycznych i performatywnych. Warto wspomnieć, że 24 czerwca to obchodzone co roku święto patrona miasta – św. Jana. 24 czerwca 2029 z pewnością będzie najgorętszym dniem roku. Głównym wydarzeniem tego okresu będzie weekend – „Diversity of stars”.

Sunset

Zachód Słońca wywołuje w nas różne emocje. Jedni kojarzą go z romantycznym wieczorem, inni widzą w nim efemeryczną feerię kolorów, a dla jeszcze innych to symbol końca. Te różne emocje i oczekiwania spróbujemy oddać w kształcie programu kulturalnego. A zatem ostatnie cztery miesiące to będzie celebrowanie piękna sztuk wizualnych, filozoficzna zaduma nad tym co przyniesie jutro, przegląd romantycznej literatury czy kontrowersje sztuki współczesnej. To oczywiście tylko przykładowa egemplifikacja, a przecież po zmroku na firmamencie pojawią się również gwiazdy. U nas z pewnością bardziej te filmowe. Imprezą kończącą Europejską Stolicę Kultury w Toruniu będzie wydarzenie „Way beyond the universe”

Flagowe projekty

„Trzy dni nieba”

Każda wcześniej wymieniona faza programu będzie miała swój punkt kulminacyjny. Jeden, dwa dni, które zostawią wyjątkową pamiątkę tego całorocznego święta.

Green Sky

Uroczystość otwarcia Europejskiej Stolicy Kultury będzie wydarzeniem wyjątkowym, bo organizowanym wyłącznie z użyciem odnawialnych źródeł energii. W ten sposób będziemy chcieli podkreślić jak bardzo zależy nam na dbaniu o środowisko i zatrzymaniu degradacji otaczającej nas natury.

„Culture on the bike” – przykładowy projekt realizowany w tym okresie. W wyznaczonych punktach miasta – do których będzie się można dostać rowerem – umieszczone zostaną punkty sztuki streetartowej – muzyki hiphopowej,

graffiti, sztuk wizualnych, itp. Odkrywaniu intrygujących zakamarków miasta towarzyszyć będą duże koncerty, spektakle i performensy uznanych artystek i artystów, którzy w swoich działaniach wykorzystują element ruchomych konstrukcji napędzanych siłą mięśni – np. bardzo popularna polska Orkiestra na Dużym Rowerze czy spektakle hiszpańskiej Facoria Circular.

Diversity of stars

Drugie wydarzenie kulminacyjne przypadające na okres Święta Miasta Torunia to cykl działań o charakterze interdyscyplinarnym. Chcemy pokazać, że świat kultury i sztuki potrafi doskonale współpracować, poprzez niekonwencjonalne połączenia tworzyć nową jakość. „Diversity of stars” to będzie przede wszystkim jednak celebrowanie tolerancji i różnorodności na wszystkich możliwych jej płaszczyznach. Humanizm i otwarty umysł Kopernika przełożymy na język dzisiejszej sztuki, do tworzenia programu tego wydarzenia zostanie powołany zespół złożony z przedstawicieli różnych środowisk i mniejszości. Wolność, tolerancja, szacunek, współpraca, różnorodność. Każdy z widzów, każdy z artystów jest tylko małą świecącą kropeczką na niebie i tylko razem mamy szansę stworzyć wyjątkowy obraz przepięknej galaktyki.

Way beyond the universe

Imprezę zakończenia Europejskiej Stolicy Kultury chcemy zbudować w oparciu o międzynarodowe współprace. Podsumowanie roku jubileuszowego będzie tak naprawdę początkiem drogi w lepszą przyszłość, kolejnym cyklem wędrówki Słońca po nieboskłonie. Do udziału w wydarzeniu zaprosimy miasta reprezentujące kolejne Europejskie Stolicy Kultury z Cypru, Belgii, Malty, Hiszpanii, itd. Weekendem kończącym rok 2029 chcemy podkreślić nadzieję na lepszą przyszłość naszego miasta, jak i całej Europy. Nadrzędną ideą towarzyszącą wydarzeniu będzie ekspozycja ludzkiej kreatywności i innowacji.

Q12

Wyjaśnij zwięźle, w jaki sposób program kulturalny połączy lokalne dziedzictwo kulturowe i tradycyjne formy sztuki z nowymi, innowacyjnymi i eksperymentalnymi formami ekspresji kulturowej?

Odpowiedź na to pytanie jest zawarta w połączeniu dwóch prostych słów – „Tradycja rewolucji”. Ten krótki związek dosyć przeciwstawnych znaczeniowo wyrazów w doskonały w swojej prostocie sposób obrazuje nasze podejście do kwestii związanych z łączeniem dziedzictwa z ekspresją nowatorskich wymiarów kultury i sztuki. Otwarcie na to co nieznanne, podważanie tego co tradycyjne jest zanotowane w genotypie naszego miasta. Nasz wybitny mieszkaniec, Mikołaj Kopernik, wstrzymał Słońce ruszył Ziemię, podważył istniejący porządek ówczesnego

świata. Rewolucja umysłowa, społeczna, ideowa jest wpisana w historię naszego miasta od kilkuset lat. Tradycja rewolucyjnego myślenia towarzyszyć będzie również obchodom Europejskiej Stolicy Kultury.

Łączenie innowacji z tradycją, eksperymentu z dziedzictwem w programie obchodów będzie zawarte w trzech elementach. Miejsce, Treść, Forma. Każda z tych przestrzeni zostanie wypełniona pomysłami, projektami i wydarzeniami o różnej charakterystyce.

9. Bella Skyway Festival fot. Adrian Chmielewski

Miejsce

To połączenie zabytkowej scenerii i nieoczywistych wydarzeń.

Przykład działania:

Finger Drumming Streets' Party

Finger drumming to nowatorska technika gry na nowoczesnych instrumentach elektronicz-

nych (Launchpad, Ableton Push, Machine, Akai MPC). Do Torunia zaprosimy dziesięciu europejskich artystów i artystek, którzy wypełnią muzyką dziesięć zabytkowych uliczek starego miasta. Całość zostanie dopełniona świetlną aranżacją. Widownia będzie mogła wziąć udział w odmiennych stylistycznie wydarzeniach przygotowanych przez takich artystów jak Steve Nash, pochodzący z Torunia Mistrz Świata w finger drummingu.

Forma

Innowacyjne formy tradycyjnych wydarzeń i działań artystycznych. Towarzyszący nam każdego dnia rozwój cywilizacyjny, pojawianie się nowoczesnych technologii, rozwój sztucznej inteligencji, a także niedawna pandemia każą artystom poszukiwać nietuzinkowych rozwiązań, nowych form działania, dają w rękę niedostępne wcześniej narzędzia, otwierają nieodkryte przestrzenie kreatywności. Czy obraz namalowany przez sztuczną inteligencję to wciąż sztuka? Czy

koncert grany przez muzyków wyświetlanych na telebimie to wciąż wydarzenie kulturalne? Będziemy pytać o nowoczesne formy sztuki i szukać odpowiedzi na pytania podobne do zadanych powyżej.

Treść

Ostatni blok to przestrzeń do rozwijania współczesnych trendów myślenia europejskiego, re-interpretacji wartości i innowacyjnego podejścia do klasycznie ugruntowanych zasad.

W jaki sposób miasto zaangażowało lub jak planuje zaangażować lokalnych artystów i organizacje kulturalne w tworzenie i realizację programu kulturalnego?

Q13

To, że Toruń będzie Europejską Stolicą Kultury, czujemy z każdym kolejnym uśmiechem rozbawionego spektaklem dziecka, z każdym westchnieniem zachwyconej widowni, każdym promieniem światła padającym w nieoczywisty sposób na nasze zabytkowe, gotyckie cegły. Nie wiemy tylko, jak długa i kręta będzie nasza droga do tytułu. Dochodzimy obecnie do rozdroża, na którym znaleźliśmy się już w roku 2009. Wówczas wybraliśmy drogę starań prowadzącą przez publiczną instytucję kultury Toruń 2016. Miasto zyskało bardzo wiele, ale tytułu nie udało się otrzymać. Teraz ruszając z kolejnego już rozdroża wybieramy inną drogę dojścia. Nie przez urzędników i instytucję, ale przez pomysły i aktywność organizacji pozarządowych. Miasto ogłosiło konkurs na przygotowanie aplikacji, prosząc o koncepcje artystyczne. Po procedurze przetargowej wybrano stowarzyszenie – Lokalną Organizację Turystyczną, w której strukturze zrzeszonych jest ponad 40 podmiotów z bardzo różnych dziedzin – kultury, turystyki czy biznesu. Już samo przygotowywanie aplikacji przez tak wielopodmiotowe i zróżnicowane stowarzyszenie dodaje waloru wielowarstwowości naszej aplikacji. Wśród członków LOT-u są bowiem instytucje publiczne zajmujące się ochroną dziedzictwa – jak Muzeum Okręgowe, są podmioty gospodarcze jak hotele i restauracje, czy wreszcie podmioty prowadzące

działalność turystyczną – jak Obserwatorium Astronomiczne w Piwnicach czy Muzeum Drukarstwa i Piśmiennictwa. Mamy więc różne perspektywy spojrzenia na Europejską Stolicę Kultury i rozwój miasta – i z tego bogactwa optyki będziemy z pewnością czerpać garściami.

Od tego czasu w zakresie partycypacji środowisk kulturalnych i artystycznych wydarzyło się bardzo dużo. Swoje pomysły przedstawiły nam niezależne organizacje wydarzeń kulturalnych z różnych dziedzin – od cykli koncertów muzyki off-owej w kameralnych klubach, po Bella Skyway Festival – największe wydarzenie plenerowe w tej części Polski. Ale działania Torunia poszły jeszcze dalej...

Spotkania konsultacyjne

Najbardziej oczywiste formy wymiany myśli i poglądów, w czasie których prezentowana była proponowana koncepcja starań. Wsłuchaliśmy się w opinie różnych środowisk, zbieraliśmy uwagi i dobre rady. Rozmawialiśmy z instytucjami publicznymi, licznymi organizacjami pozarządowymi, twórczyniami i artystami niezależnymi.

Rada Programowa

Do pomocy piszącemu aplikacje stowarzyszeniu Prezydent Miasta Torunia powołał Radę Programową, która składa się z ponad dwudziestu członków reprezentujących bardzo wiele środowisk. W skład Rady Programowej wchodzi artyści, twórcynie, animatorzy i animatorki, osoby organizujące wydarzenia kulturalne, reprezentujące uniwersytet, społeczność LGBT+, osoby z niepełnosprawnościami, młodzież, osoby starsze, środowisko studenckie, osoby zaangażowane w działanie ekologiczne. Rada składa się ze zbliżonej liczby kobiet i mężczyzn. Co ważne otworzyliśmy skład Rady na mieszkanki i mieszkańców, którzy nie są zawodowo związani z kulturą. Miasto przeprowadziło konkurs, a troje z nich, prezentujący najciekawsze listy motywacyjne zostało członkami Rady.

Zespół organizacyjny przy Prezydencji Miasta Torunia

Aplikację konkursową przygotowuje organizacja pozarządowa, ale miasto jest podmiotem aplikującym, a jednocześnie wspierającym autorki i autorów opracowania. To właśnie z tego względu Prezydent Miasta powołał oficjalny Zespół złożony z 22 osób, zarządzającymi wydziałami i jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Torunia, w tym instytucjami kultury by w uporządkowany sposób pomagać Lokalnej Organizacji Turystycznej przygotować jak najlepszą aplikację.

Strona internetowa www.esk2029.pl

Strona internetowa projektu ma charakter informacyjny, ale jest również przestrzenią komunikacji. To poprzez formularz „Zgłoś projekt” spływają do nas propozycje wydarzeń, o których rozmawiamy z ich autorkami i autorami i również na ich bazie układamy program. W przypadku otrzymania tytułu strona zostanie rozbudowana i wzbogacona o wiele elementów partycypacyjnych, m.in. o platformę „Portal potrzeb artystycznych”, gdzie będzie można nie tylko wyszukiwać partnerów projektowych, ale również wspierać się w kwestiach technicznych, udostępniając sobie wzajemnie chociażby sprzęt techniczny.

Toruń w poprzedniej edycji konkursu zgłosił się pięć lat przed wyborem, jako pierwszy

w Polsce. Kilka lat temu, kiedy było wiadomo, że Polsce przypadnie tytuł w 2029 od razu wykupiliśmy główną domenę Europejskiej Stolicy Kultury ubiegając naszych przyjaciół z innych miast. Kultura to dla nas nie tylko wzmożona atencja w okresach konkursu o tytuł, ale konsekwentna praca całymi latami.

Piknik Europejskiej Stolicy Kultury

W działaniach włączających różne środowiska artystyczne i osoby mieszkające w Toruniu w proces przygotowania wniosku i późniejszego docelowego programu nie zapominamy o informacji. Zależy nam bardzo na jak najszerszej partycypacji dlatego niezwykle istotnym zadaniem jest dotarcie do jak największej liczby osób z pełną informacją o projekcie Europejskiej Stolicy Kultury i możliwościach włączenia się w działania. Stąd też informacje i konferencje prasowe, promocja podczas dużych wydarzeń plenerowych. W pierwszy weekend września odbył się trzydniowy piknik artystyczny przygotowany wspólnie przez wszystkie instytucje kultury prezentujący efekty dotychczasowych działań. Oczywiście był punkt konsultacyjny, zbieraliśmy opinie, pomysły i pokazywaliśmy drogi możliwej partycypacji.

Publiczne nabory (open call)

Rozwiązanie, które chcemy zastosować w drugiej fazie konkursu oraz oczywiście w docelowym kreowaniu programu to mechanizm sektorowych, publicznych naborów na projekty. Większość instytucji z powodzeniem pozyskuje wiele wartościowych projektów drogą uporządkowanych, publicznych naborów. Na realizowany przez Toruńską Agendę Kulturalną „open call” na projekty na festiwal Bella Skyway wpływa każdego roku około 200 propozycji z całego świata. Otwarte nabory będą prowadzone w podziale na różne sektory działań artystycznych. Dzięki wsparciu eksperckiemu, również europejskiemu, zasiadających w komisjach dokonujących selekcji będziemy mieli duże szanse na komplementarny program z wyjątkowymi działaniami artystycznymi.

WYMIAR EUROPEJSKI

Podaj ogólny zarys działań przewidzianych w związku z:

- Promowaniem różnorodności kulturowej Europy, dialogu międzykulturowego i większego wzajemnego zrozumienia między obywatelami Europy;
- Podkreślaniem wspólnych aspektów europejskich kultur, dziedzictwa i historii, a także integracji europejskiej i aktualnych tematów europejskich;
- Angażowaniem artystów europejskich, współpracą z operatorami i miastami w różnych krajach oraz partnerstwami ponadnarodowymi

Toruń, ze względu na swoje dziedzictwo historyczne, położenie geograficzne i potencjał kulturowy jest idealnym miejscem, aby poprzez działania artystyczne promować różnorodność kulturową Europy opartą na międzykulturowym dialogu i wymianie doświadczeń. Od wielu wieków Toruń, miasto, w którym miesza się dziedzictwo Wschodu i Zachodu, Północy i Południa, między innymi poprzez handel, historię polityczną, naukę i sztukę – opiera swoją tożsamość na budowaniu wzajemnego zrozumienia mieszkańców, mieszkańców i gości z różnych zakątków Europy i świata. Otwartość na wartości i dobra europejskie na przestrzeni wieków była spowodowana korzyściami jakie osiągało miasto z bycia ważną częścią europejskich szlaków handlowych czy religijnych. Toruń był ważnym ośrodkiem Hanzy, związku miast handlowych i kupców, który w swoim kulminacyjnym okresie rozwoju liczył około 160 europejskich miast. Przez nasze miasto do dnia dzisiejszego przechodzą pielgrzymi Szlaku Jakubowego podróżujący z wschodnich krańców Europy do Santiago de Compostela w Hiszpanii. To tylko migawki z bogatej historii. Teraz Europa i jej wartości są nam jeszcze bliższe.

Międzynarodowa współpraca akademicka czy festiwale z udziałem artystów zagranicznych to tylko namiastka aktualnych działań o skali europejskiej.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika współtworzy jedno z konsorcjów wybranych przez Komisję Europejską do budowy i testowania modelu Uniwersytetu Europejskiego. Młode Uniwersytety dla Przyszłości Europy (YUFE) tworzy dziesięć dynamicznych, młodych, skoncentrowanych na studentach uniwersytetów badawczych z Europy (łącznie ponad 190 tys. studentów i ponad 32 tys. pracowników) i czterech partnerów nieaka-

demickich zajmujących się edukacją wyższą, rynkiem pracy i przedsiębiorczością.

Na przestrzeni ostatnich lat w Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” odbyły się wystawy znakomitych i rozpoznawalnych artystek i artystów jak – Marina Abramovic, Peter Greenaway czy Tony Cragg. Tylko w ostatniej edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego „EnergacAMERIMAGE” odbyły się pokazy 226 filmów, a w wydarzeniu brały udział takie znakomitości kina jak Baz Luhrmann oraz Mandy Walker, Sam Mendes, Joseph Kosinski, Claudio Miranda i wielu, wielu innych.

W czerwcu tego roku na ulicach Starówki pojawili się goście posługujący się językami całej Europy. W dniach 22-25 czerwca Toruń organizował 43. Międzynarodowy Zjazd Miast Nowej Hanzy, w którym brały udział delegacje z 70 miast z 10 krajów Europy.

Parada otwarcia Hanzy, fot. Agnieszka Bielecka

Jesteśmy dumni z naszego dziedzictwa i terażniejszości, ale patrzymy w przyszłość. Chcemy więcej. Chcemy więcej Europie dać i więcej z Europy wziąć. Właśnie dlatego w ramach przygotowań do Europejskiej Stolicy Kultury wdrożymy komplementarny program koordynacji współpracy międzynarodowej pod nazwą „ReGravity”.

Stawiamy sobie kilka podstawowych celów tego programu.

Co chcemy osiągnąć?

- odświeżamy i przyspieszamy obecne działania,
- zwiększamy liczbę partnerstw europejskich i odbiorców,
- rozszerzamy zakres współpracy.
- przyspieszamy procedury,
- wprowadzamy wielosektorową koordynację działań.

Program ReGravity będzie zarządzany przez specjalnie wyodrębniony do tego wydział instytucji zarządzającej ESK2029, w którym pracować będą europejscy specjaliści z różnych dziedzin. Wymiar europejski projektu będzie wielosektorowy, stąd też korelacja przenikających się często zadań takich jak kultura, biznes, edukacja, turystyka, jest istotna z punktu widzenia skutecznego działania. Nowoczesne zarządzanie, wspólna promocja przedsięwzięć na szczeblu europejskim, wsparcie technologiczne w postaci nowoczesnych aplikacji to wszystko ma przyczynić się do naszego sukcesu.

W przestrzeni merytorycznej ReGravity to program, który będzie odpowiadał m.in. za promowanie różnorodności kulturowej Europy, dialogu, podkreślanie dziedzictwa, historii i integracji europejskiej. Całość zostanie podzielona na następujące przestrzenie:

- Modern Colloquium
- Youth ECOC
- Współpraca sektorowa
- Szwedzkie partnerstwa
- Power of ECOC's cities
- Networking
- A2A – Artist to Artist

Modern Colloquium

W nawiązaniu do cennej przeszłości i tradycji dialogu chcemy zaproponować moduł współpracy będący europejskim forum wymiany myśli. Religia, filozofia, nauka, edukacja. W tym module chcemy korzystać z potencjału naukowego drzemącego w toruńskich uczelniach, w tym przede wszystkim Uniwersytetu Mikołaja Kopernika jednego z najbardziej prestiżowych polskich uniwersytetów; udostępnić zdobytą wiedzę na potrzeby kultury.

Przykładowy projekt

Międzynarodowe sympozjum „Nowe technologie w konserwatorstwie i ochronie zabytków”

Sympozjum o silnym charakterze międzynarodowym skierowane na zagadnienia związane z użyciem nowoczesnych technologii w konserwatorstwie i ochronie zabytków. Uczestniczki i uczestnicy będą mogli wziąć udział w warsztatach, seminariach, pokazach dotyczących m.in. skanowania 3d, używania podczerwieni czy dronów. Polski Komitet ds. UNESCO potwierdził pisemnie poparcie naszego miasta oraz zaangażowanie w podejmowane przez nas działania.

Lider projektu: Centrum Badań i Konserwacji Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

Partner główny: UNESCO

Youth ECOC

Młodzieżowa Europejska Stolica Kultury to forum wymiany i twórczości młodych ludzi poniżej 20 roku życia. W ramach tego sektora będą realizowane projekty międzynarodowe zarówno o charakterze artystycznym i kulturalnym, ale równocześnie wymiany edukacyjne, debaty związane z problemami aktualnej Europy, jak chociażby degradacja środowiska naturalnego. W międzynarodowych projektach zakładamy udział młodzieży ze wszystkich państw Unii Europejskiej i państw partnerskich.

Przykładowy projekt:

#YO – Youth Orchestra – Musica Europa

Powstanie młodzieżowa orkiestra kameralna złożona z najzdolniejszych uczennic i uczniów europejskich szkół muzycznych. Przyjadą oni do Torunia na okres prób i występów. Orkiestra będzie działała wg standardowego trybu pracy artystycznej; preselekcje (przesłuchania online, rok 2028), przygotowanie zarysu merytorycznego na rok kalendarzowy 2029, 4-6 koncertów w roku, z dziełami kompozytorów polskich i europejskich. Partner głównym projektu, będzie Göttinger Symphonieorchester z miasta Getynga, które zadeklarowało listownie swoje wsparcie.

Liderzy Projektu: Toruńska Orkiestra Symfoniczna, Zespół Szkół Muzycznych im. Karola Szymanowskiego w Toruniu
Partner główny: Göttinger Symphonieorchester, Göttingen, Niemcy

Współpraca sektorowa

Ta przestrzeń zostanie poświęcona międzynarodowym projektom i działaniom dotyczącym konkretnym sektorom kultury i sztuki. To w tej przestrzeni instytucje kultury, organizacje pozarządowe i firmy prywatne będą współtworzyć działania artystyczne i edukacyjne, warsztaty czy performance ukierunkowane na różne przejawy kreatywności człowieka: np. teatr, muzyka, taniec, malarstwo, rzeźba, fotografia, literatura, architektura, sztuki wizualne, performatywne, itp.

Przykładowy projekt

Muzeum „Twin Peaks” i wyobraźni Dawida Lyncha

Część budowanego Europejskiego Centrum Filmowego Camerimage będzie pełniła funkcje muzealne. Toruńska Fundacja Tumult zakupiła od Davida Lyncha prawa autorskie i scenografię z kultowego serialu „Twin Peaks”. Całość wystawy zostanie uzupełniona innymi projektami realizowanymi przez Dawida Lyncha, który wielokrotnie gościł w Toruniu i jest naszym wielkim ambasadorem. Do współpracy przy projekcie zaproszeni zostaną artyści europejscy.

Liderzy Projektu: Fundacja Tumult i Europejskie Centrum Filmowe Camerimage
Partner: David Lynch

Szwedzkie partnerstwa

To przestrzeń na partnerskie projekty ze Szwecją, państwem które będzie z Polską współgospodarzem ESK w roku 2029. Pamiątek historycznych relacji ze Szwecją w Toruniu nie brakuje. Najbardziej charakterystyczną postacią jest urodzony w Toruniu w roku 1771, syn szwedzkiego emigranta, Samuel Linde. Wybitna postać jest twórcą pierwszego w historii Polski słownika języka polskiego. Od roku 1996 miasto, wspólnie z niemiecką Getyngą, przyznaje nagrodę literacką jego imienia, którą

odbierały m.in. noblistki w dziedzinie literatury Herta Müller, Wisława Szymborska, Olga Tokarczuk oraz noblista Günter Grass.

Przykładowy projekt:

„The hug”

Do szwedzkiej stolicy kultury roku 2029 będzie nam najbliższej. Przyciąganie w ramach naszej Sztuki przyciągania zadziała tak mocno, że z pewnością wpadniemy sobie w objęcia z naszym przyszłym, szwedzkim partnerem. Projekt obejmować będzie twórczość literacką młodych pisarek i pisarzy z Polski i Szwecji. W ramach działań zrealizowane zostaną multimedialne prezentacje, jak również rezydencje artystyczne, warsztaty, wystawy oraz wydanie wspólnego kwartalnika literackiego. Szwedzka część projektu odbędzie się w grudniu podczas weekendu, kiedy wręczana jest nagroda Nobla, a toruńska w sierpniu.

Lider projektu:

Książnica Kopernikańska w Toruniu

Partner projektu: festiwal Nobel Weeks Lights, Sztokholm, Szwecja

Power of ECOC's cities

Do wspólnych projektów realizowanych w module współpracy z miastami ESK, zaprosimy nie tylko byłe i obecne stolice, ale również miasta kandydackie z poszczególnych państw. Sami przegraliśmy w roku 2016, a wiemy jak olbrzymi potencjał w nas drzemie.

Przykładowy projekt

WHOEVERYOUAREYOU+

Aby osiągnąć zakładany efekt kulturowego dialogu na najistotniejsze społecznie tematy, do współpracy nie tylko chcemy, ale wręcz musimy zaprosić twórczynie i twórców wywodzących się z różnych kręgów kulturowych, światopoglądowych czy społecznych. W ramach tego modułu będą realizowane międzynarodowe projekty artystyczne w celu wspierania m.in. grup wykluczonych, mniejszości seksualnych czy promowania różnorodności. Projekt przygotowany będzie z miastami, z którymi współpracujemy, będącymi wcześniej Europejskimi Stolicami Kultury.

Lider projektu: Fundacja Nie-Art
Główni partnerzy: Pilsno (2015), Kaunas (2022),
Novi Sad (2022)

Networking

Bardzo ważnym modułem współpracy będzie podkreślenie roli organizacji skupiających podmioty działające w przestrzeni kultury w Europie. Branżowy networking to szansa na szybszy rozwój wybranego sektora, większa mobilność artystów i osób zarządzających projektami, kompleksowość rozwiązywania problemów poszczególnych branż. Sympozja, zjazdy, uroczyste gale, wspólne projekty tym wszystkim chcemy wypełnić moduł Networking. A w Europie mamy bogactwo takich organizacji, jak przykładowo International Network for Contemporary Art, International Light Festival Organization, European Network of Cultural Centres, European Cultural Tourism Network, European Network for Active Participation in Culture.

Przykładowy projekt „Hansa culture”

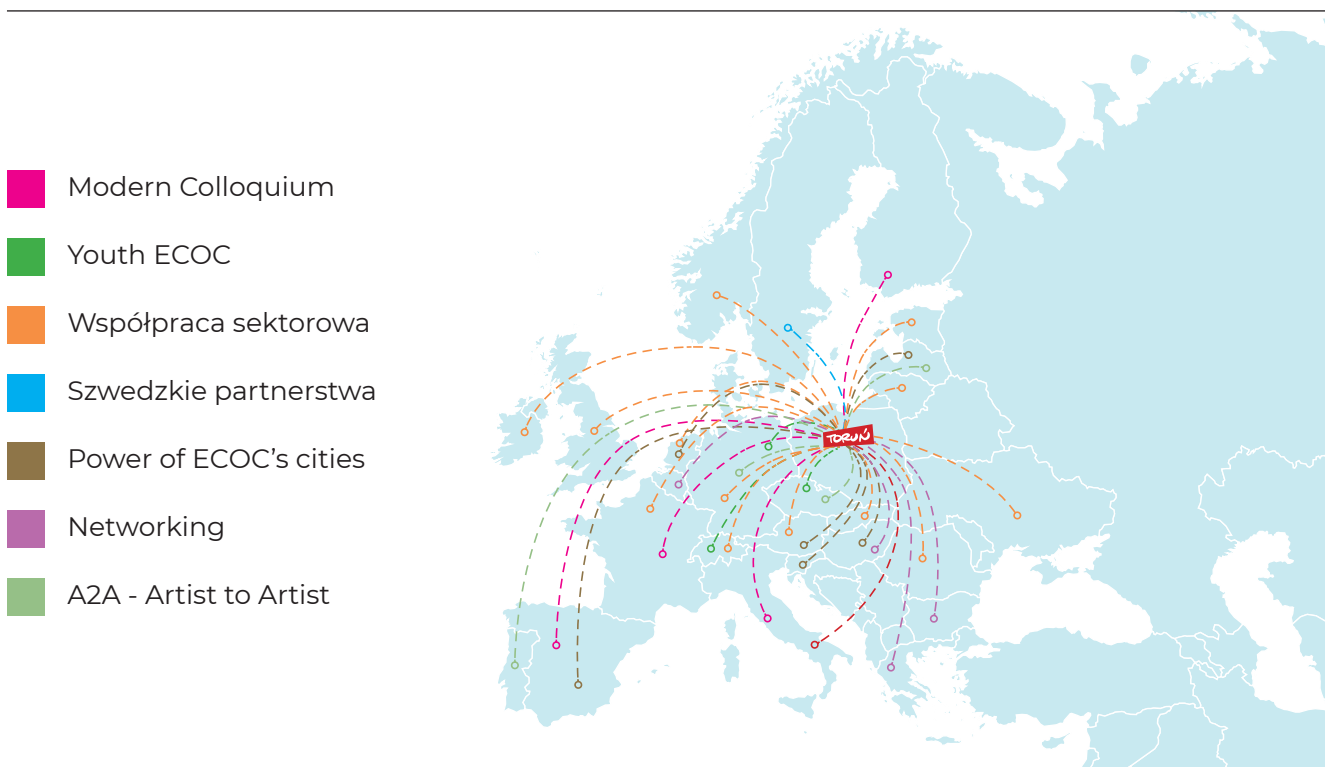
Wydarzenie interdyscyplinarne pokazujące dziedzictwo i bogatą kulturę miast europejskich należących do Związku Miast Nowej Han-

zy. Obecnie w stowarzyszeniu są 192 miasta europejskie. Stoiska historyczne, muzyka, teatr, taniec, performance to tylko część całości, którą w kilka lipcowych dni planujemy pokazać na trzech scenach plenerowych. Prezydent Związku potwierdził listownie swoje wsparcie dla miasta Torunia i udział miast partnerskich w działaniach roku 2029.

Lider projektu: Toruńska Agenda Kulturalna
Partner: Związek miast Nowej Hanzy, Lubeka, Niemcy

A2A – Artist to Artist

To przestrzeń dla współpracy pozainstytucjonalnej z instytucjonalnym wsparciem. Chcemy stworzyć możliwości partnerstwa indywidualnych artystek, artystów czy nieformalnych grup, które nie mają instytucjonalnej struktury, ale mają często genialne pomysły. Będziemy wyszukiwać najwartościowsze idee i realizować je z pomocą wyznaczonych przez miasto instytucji publicznych, NGO-sów, czy firm prywatnych.

Q15

Czy możesz opisać swoją ogólną strategię przyciągnięcia zainteresowania szerokiej publiczności europejskiej i międzynarodowej?

Mocny program o silnych akcentach międzynarodowych i oraz mocny nacisk na przekaz i dotarcie cyfrowe to nasza główna strategia, jak przyciągnąć ludzi z całej Europy i jak dotrzeć z informacją o naszych działaniach i wartościach. Strategię przyciągnięcia zainteresowania szerokiej publiczności opieramy na przekonaniu, że aby oferta kulturalna była atrakcyjna dla widowni, musi być podana w odpowiedniej formie i rozreklamowana w sposób zróżnicowany ze względu na daną grupę odbiorczą.

Wierzymy jednak również, że aby kultura i sztuka naprawdę poruszały, muszą odwoływać się do najbardziej aktualnych problemów, poruszać motywy i wątki, które szczególnie mocno oddziałują na zbiorową wyobraźnię w danym miejscu i czasie. Dlatego będziemy promować działania o tematyce aktualnej.

Co istotne, we wszystkich działaniach związanych z tworzeniem programu ESK Toruń 2029, chcemy kłaść nacisk na działania równościowe, dostępność i zrównoważony rozwój. Zadbamy o to, aby nasza oferta była dostępna i otwarta dla osób pochodzących z całej Europy, bez względu na ich wiek, płeć, pochodzenie, przekonania. Będziemy pamiętać o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i o szczególnych potrzebach, przełamywaniu różnic ideowych i kulturowych, a w organizowanych wydarzeniach położymy nacisk na ekologię, odnawialne źródła energii, ochronę klimatu. Wierzymy, że oferta oparta na takich filarach będzie interesująca dla szerokiej publiczności i może przyciągnąć uwagę publiczności z różnych zakątków Europy. Kluczowe znaczenie ma jednak skuteczność wdrożenia zaprezentowanej strategii. Z pewnością ideą naczelną jest korelacja wszystkich działań w ramach projektu ReGravity.

Q16

W jakim stopniu planujesz powiązać swój program kulturalny z programem kulturalnym innych miast posiadających tytuł Europejskiej Stolicy Kultury?

Naszym pomysłem na podkreślenie współpracy miast Europejskich jest utworzenie „sztafety” europejskich stolic kulturalnych. Pomiędzy dniem dzisiejszym a rokiem 2029 rozciąga się przestrzeń czasowa, którą swoją aktywnością kulturotwórczą wypełnią inne miasta Europy. Chcemy zaprosić je do współpracy, kreatywnie nawiązać do najbardziej charakterystycznych elementów ich ofert, aby stworzyć poczucie wspólnoty, bazować na motywach łączących, twórczo przetwarzać to, z czym publiczność zetknęła się w poprzednich latach. Natomiast po roku 2029 pałeczkę w tej sztafecie przejmą kolejne miasta i naszym celem jest, aby przygotowany przez nie program mógł z kolei odwoływać się do tego, co w czasie swojej kadencji proponuje Toruń. Zgodnie z harmonogramem

naszego programu do połowy roku będziemy przedstawiać projekty realizowane w miastach będących stolicami do roku 2028, natomiast druga połowa roku wypełni się wydarzeniami z miast, które stolicami będą po nas. Chcemy czerpać również z doświadczeń poprzedników, żeby zyskać jeszcze większą sprawność organizacyjną, dopracować planowanie i monitoring czy wreszcie rozszerzyć swoje możliwości realizacji projektów na poziomie europejskim. W przygotowaniu niniejszej aplikacji byliśmy w kontakcie z Pilznem 2015, Novi Sad 2022, Kowno 2022, Tartu 2024, Chemnitz 2025 i rozmawialiśmy na temat doświadczeń kandydowania. W przypadku przejścia do kolejnego etapu przedstawimy konkretne działania programowe.

ZASIĘG

Wyjaśnij, w jaki sposób miejscowa ludność i społeczeństwo obywatelskie zostały zaangażowane w przygotowanie wniosku i będą uczestniczyć w realizacji działań podczas roku ESK.

Raport z badania społecznego „Potrzeby i ocena jakości życia mieszkańców miasta Torunia” z 2017 roku wskazuje, że według osób mieszkających w Toruniu działaniem najbardziej wzbogacającym politykę informacyjną oraz promocję Torunia jest pogłębianie i szerzenie idei budżetu obywatelskiego. Widać, że doceniane są inicjatywy, które dają realny wpływ na to, co dzieje się w mieście i mieszkańcy chętnie w nich uczestniczą.

Uczestnictwo mieszkanki i mieszkańców w całym procesie jest dla miasta kluczowe. Dla usystematyzowania całości działania aktywujące podzieliłiśmy na trzy etapy związane z procedurą wyboru ESK.

Kontynuujemy nasze starania, czyli etap preselekcji.

Staramy się o ESK-ę już wiele lat, a ogłoszony konkurs to kolejne przyspieszenie procesu rozwoju kultury. Powszechność szerokiego zaangażowania na tym etapie uzależnione jest w dużym stopniu od skuteczności dotarcia z informacją o udziale w konkursie i możliwościach partycypacji. Kampania promocyjna jest prowadzona przez Urząd Miasta, operatora piszącego aplikację, ale i szereg innych podmiotów i instytucji związanych ze strukturami miasta. Oczywiście wiodąca rola w tej kampanii przypadła miejskim instytucjom kultury, które zachęcały do udziału w procesie przy okazji swojej codziennej działalności. Kampania promocyjno-informacyjna obejmowała szereg podstawowych działań jak promocja w social mediach, plakaty, banery wielkoformatowe, promocja internetowa, itp.

Na tym etapie można było brać udział w przygotowaniu wniosku w kilku przestrzeniach:

- Prezydent Miasta Torunia powołał Radę Programową, która opiniowała i współtworzyła wniosek aplikacyjny. Miasto przeprowadziło konkurs dla mieszkanki i mieszkańców, a Ci z najciekawszymi pomysłami zostali zaproszeni

do udziału w Radzie Programowej.

- Zostały zorganizowane otwarte spotkania informacyjno-konsultacyjne, w których mogli brać udział wszyscy zainteresowani. Efektem tych spotkań była dyskusja, a uczestnicy nadsyłali swoje przemyślenia i pomysły do zespołu piszącego aplikację.

Święto piernika fot. Lech Kamiński

Piknik informacyjno-konsultacyjny został zorganizowany w dniach 1-3 września i był artystycznym wydarzeniem kończącym okres wakacyjny. Wystąpili na nim artystki i artyści z Polski i zagranicy, instytucje kultury prezentowały swoją działalność, a wszyscy mogli dowiedzieć się o przygotowywanej aplikacji, przekazać swoje propozycje i uwagi.

- Strona starań miasta www.esk2029.pl ma charakter nie tylko informacyjny, ale również jest to narzędzie aktywnej partycypacji. Częścią strony jest formularz zgłoszeniowy dla chętnych, którzy w ten sposób nie tylko aktywnie wspierają, ale współtworzą przygotowywany dokument.

Wszystkie ręce na pokład.

Przejdzie do drugiego etapu zwiększy zakres naszej pracy, a pisząc naszej, mamy na myśli nie tylko całe środowisko artystyczne, ale i mieszkanki i mieszkańców. Poszerzymy zakres działań promocyjno-informacyjnych. Rozszerzenie aplikacji będzie wymagało większej liczby po-

mysłów i projektów. Na tym etapie będziemy chcieli również aktywnie dotrzeć do zamieszkujących Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Torunia. Poniżej kilka rozwiązań, które wdrożymy na drugim etapie.

- Rady okręgów – Toruń podzielony jest na 13 okręgów. W każdej tak wydzielonej jednostce funkcjonuje Rada, która zajmuje się sprawami związanymi z daną dzielnicą. Skład Rad wybierany jest w wyborach powszechnych wśród mieszkanki i mieszkańców miasta. Przygotowanie konkretnych propozycji programowych w dzielnicach będzie przygotowywane we współpracy z tym demokratycznie wybranym podmiotem, który składa się z mieszkańców. Dzięki temu mamy pewność, że lokalne problemy będą dobrze zdiagnozowane, a wypracowane propozycje będą uwzględniały oczekiwania osób z poszczególnych dzielnic.

- Innym sposobem poszerzającym partycypację będzie współpraca ze spółdzielniami i wspólnotami mieszkaniowymi oraz klubami osiedlowymi.

- Spotkania konsultacyjno-informacyjne – będziemy kontynuować spotkania z artystami, instytucjami i mieszkańcami jednak ze względu na konieczność doszczegółowienia aplikacji część konsultacji będzie miała charakter sektorowy.

- Strona www.esk2029.pl – oczywiście nie zapomnimy o przestrzeni wirtualnej i najszybszym z możliwych sposobów komunikacji. Po przejściu do drugiego etapu przygotujemy specjalny nabór na projekty, w którym część partycypacyjna będzie szczególnie ważna.

- Instytucje i organizacje z Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. Ważnym aspektem naszej kandydatury jest włączenie w przygotowanie i realizację programu otaczających nasze miasto gmin. W związku z tym, na drugim etapie konkursy zintensyfikujemy działania włączające nasze najbliższe sąsiedztwo przez spotkania i konsultacje głównie z pomocą funkcjonujących na tych terenach instytucji kultury, gminnych ośrodków, kół gospodyń wiejskich czy organizacji pozarządowych.

Jeśli Toruń zostanie wybrany ESK 2029.

Teraz nie pozostało nam nic innego niż przełożyć idee na czyny. Pragniemy by celebrowanie tytułu było wspólnym dobrem wszystkich mieszkanki i mieszkańców na różnych jego etapach – tworzenia, działania i wreszcie uczestnictwa w wydarzeniach. Tworzyliśmy wspólnie na etapach starań o tytuł, teraz będziemy wspólnie działać by w roku 2029 uczestniczyć razem w artystycznej uczcie.

W poprzedzających działaniach opisaliśmy kilka dostępnych mechanizmów realizacji wydarzeń i rodzajów projektów, które będziemy wprowadzać. Warto wspomnieć o tych narzędziach, dzięki którym będzie można m.in. uzyskać dofinansowanie na wymyślone projekty.

Dedykowana projektom kulturalnym i edukacyjnym związanym z ESK część budżetu obywatelskiego miasta.

W latach 2026-2029 wyodrębniona zostanie specjalna część budżetu obywatelskiego dotycząca ESK, której całkowita decyzyjność zostanie pozostawiona mieszkankom i mieszkańcom, którzy będą proponować projekty i na nie głosować. W roku 2023 zrealizowaliśmy 10. edycję budżetu obywatelskiego, z którego sfinansowano 61 projektów mieszkańców, na które oddano 35 081 głosów. Jesteśmy przekonani, że edycja budżetu związana z tytułem będzie się cieszyła jeszcze większą popularnością.

Projekt „A2A. Artist to Artist”.

Opisany w wymiarze europejskim projekt „A2A. Artist to Artist” będzie dostępny dla każdego, kto będzie chciał zaprosić do współpracy artystkę lub artystę z zagranicy budując dzięki temu wymiar europejski projektu.

Youth ECOC

Realizacja tego projektu będzie wsparta pomocą mieszkańców, którzy przyjmą do swoich domów młodzież i wolontariuszy uczestniczących w wydarzeniach roku jubileuszowego. Przykładem dobrych praktyk w tym zakresie jest m. in. międzynarodowy festiwal „EnergaCAMERIMAGE”, który corocznie korzysta z uprzejmości blisko 200 rodzin goszczących osoby uczestniczące w festiwalu.

Culture gardens na osiedlach.

W ostatnim okresie czasu miasto zrealizowało ideę kilku ogrodów kieszonkowych (o niewielkiej powierzchni) tworzący szlak przyrodniczo-kulturowy po Europie. Z tego powodu, każdemu parkowi kieszonkowemu została zaproponowana nazwa kraju m.in. (Szwajcarski Zakątek, Greckie Klimaty, Zacisze Holandii, Litewska Ojczyzna), którego charakterystyczne symbole zostają odzwierciedlone m.in. w przynajmniej jednym elemencie małej architektury (stojaki rowerowe w kształcie roweru, litewska wieża Giedymina, ławeczki bujane nawiązujące do szwajcarskich wyciągów narciarskich), czy w kolorystyce i rodzaju roślinności (dywan kwiatowy na wzór szwajcarskiego zegara, kwietnik nawiązujący do barw flagi Litwy). Z pomocą zamieszkujących dane osiedla osób rozwiniemy sieć ogrodów uzupełniając je o treści artystyczne i kulturowe. Oprócz zieleni będzie można w tej przestrzeni poznać architekturę, literaturę i wiele innych charakterystycznych dla danych Państw dóbr kultury i sztuki.

Komitet Rewitalizacji.

Powołany przez Prezydenta Miasta do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji – 21 osób – mieszkańców z publicznego naboru, którzy aktywnie pracują z miastem na rzecz rewitalizacji zdegradowanych obszarów, w tym nad inicjatywami kulturalnymi i społecznymi.

Free Toilet

Wspólnie z lokalnymi przedsiębiorcami będziemy rozwijać inicjatywy poprawiające infrastrukturę turystyczną miasta. Program Free Toilet zaczęliśmy w roku 2018. W zamian za obniżkę czynszu za wynajem przestrzeni do dziś już blisko 60 przedsiębiorców zlokalizowanych na Starówce udostępnia nieopłatnie toalety dla turystów.

Strona www.esk2029.pl

Na dobre pomysły nigdy nie jest za późno. Nasz formularz będzie czekał na pomysły i inicjatywy lokalnych społeczności tak długo, jak możliwa będzie ich realizacja.

To oczywiście tylko fragment działań, jakie będziemy podejmować.

Park kieszonkowy w stylu japońskim wiz. Urząd Miasta Torunia

Wyjaśnij, w jaki sposób zamierzasz stworzyć możliwości udziału grup wykluczonych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Q18

„Sztuka przyciągania” sięga tam, gdzie dziś są „czarne dziury” na mapie kulturalnej Torunia i sąsiedztwa. Zadaniem miasta będzie zwiększyć siłę z jaką działa kultura, by dotrzeć do grup wykluczonych. Wymaga to zdefiniowania środowisk, które obecnie nie są, lub są w niewielkim stopniu uczestnikami życia kulturalnego. Przestrzeń programowa „Poza egzosferą” będzie wypełniona projektami aktywizującymi różne społeczności, rozszerzającymi możliwości udziału w wydarzeniach czy wreszcie znoszącymi bariery uczestnictwa. Jak prezentowaliśmy w części programowej część działań w tym zakresie będzie finansowana ze źródeł związanych z profilaktyką uzależnień. Początki tego pionierskiego w Polsce programu realizowanego przez instytucje kultury są bardzo obiecujące i dają podstawy do myślenia o nim jako skutecznym narzędziu w wyrównywaniu szans.

W okresie przygotowawczym i w trakcie roku jubileuszowego skupimy się na pięciu przestrzeniach.

Wykluczenie cyfrowe

W świecie postępującego rozwoju technologii powstaje coraz większa grupa osób, głównie starszych, która nie uczestniczy w życiu kulturalnym z tak prozaicznych powodów jak brak dostępu do informacji czy wyłącznie internetowa sprzedaż biletów. Naszym zadaniem będzie np. stworzenie alternatywnych kanałów informacji o wydarzeniach, czyli przeciwdziałanie wykluczeniom. Jednocześnie silny nacisk położony zostanie na projekty edukacyjne pozwalające osobom starszym pozostawać na bieżąco z nowoczesnymi rozwiązaniami.

Wykluczenia związane z mniejszościami seksualnymi

Jednym z naszych priorytetów będzie również wspieranie projektów edukacyjnych, które koncentrują się na przeciwdziałaniu homofobii i braku tolerancji.

Wykluczenia architektoniczne

Przestrzeń Zespołu Staromiejskiego Torunia wpisanego na listę UNESCO jest bardzo trudną przestrzenią do realizacji wydarzeń z całkowitym dostępem dla osób z niepełnosprawnościami. Mimo, że większość budynków użyteczności publicznej jest dostosowana do ich potrzeb, to wciąż część wydarzeń odbywających się w zabytkach światowego dziedzictwa odbywa się w znacznie utrudnionych warunkach komfortowego poruszania się. Likwidacja barier jest wyzwaniem, a zapewnienie jak najpełniejszego dostępu będzie kluczowe w kształtowaniu programu.

Wykluczenia dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych

Przestrzeń niezwykle istotna w bardzo wielu aspektach. Podejmowane działania będą wspierały zarówno przestrzeń edukacji, w tym dostępu do często płatnych zajęć i warsztatów dodatkowych, jak i samą partycypację w tworzeniu i uczestnictwie w wydarzeniach.

Wykluczenia komunikacyjne

Ostatnią przestrzenią, której chcemy poświęcić więcej uwagi będzie problem dotarcia na miejsce wydarzeń i powrotu do domu. Patrząc na rosnący koszt korzystania z samochodów coraz większą rolę w sukcesie frekwencyjnym pełni sprawna logistyka. Warty uwagi jest również aspekt ekologiczny związany z korzystaniem z transportu publicznego. Będziemy szukać rozwiązań ułatwiających dotarcie na miejsce wydarzeń – np. parkingi buforowe. W trakcie organizowanego w sierpniu festiwalu Bella Skyway na stworzonym na potrzeby wydarzenia parkingu buforowym zaparkowały dwa tysiące samochodów. Bilet parkingowy uprawniał do przejazdu środkami komunikacji.

Kompleksowa diagnoza.

Punktem wyjścia do budowania strategii rozwoju widowni jest cykliczne prowadzenie badań publiczności. Jest to warunek konieczny. Po jego spełnieniu rozpoczniemy pracę nad przełożeniem danych badawczych na możliwości funkcjonowania programu edukacji kulturalnej, w tym rozwoju widowni.

Badanie skoncentruje się na preferencjach obecnej widowni oraz osób, które nie korzystają z oferty kulturalnej. Druga część jest zdecydowanie trudniejsza, jednak mogąca przynieść niezwykle interesujące dane wskazujące przyczyny „wyłączenia” z działań kulturalnych.

Reasumując, by móc planować rozwój widowni, musimy poznać jej preferencje. Jest to przestrzeń, której miasto dotychczas nie badało i w tym zakresie mamy dużo do zrobienia. Kolejne kroki związane będą z przygotowaniem rozwiązań i wytycznych do systemowego wprowadzenia. Skuteczne wprowadzenie powyższego będzie się wiązało z poruszeniem kwestii związanych z ustaleniem profilu publiczności, rozwoju kompetencji osób pracujących w instytucjach, uaktualnienie metod zarządzania czy promocji i komunikacji naszej działalności.

10. Bella Skyway Festival fot. Adam Brzoza

KIEROWNICTWO

Jaki był roczny budżet na kulturę w mieście w ciągu ostatnich 5 lat (bez wydatków na obecną aplikację Europejskiej Stolicy Kultury)?

Miasto Toruń praktycznie od zawsze dba o rozwój kulturalny, ale skupia się również na poszerzaniu oferty kulturalnej, kierując ją do mieszkanki i mieszkańców oraz osób odwiedzających Toruń. Bardzo dobrze widać to w wydatkach ponoszonych przez Miasto Toruń w ostatnich latach. Trzeba oczywiście wziąć pod uwagę wybuch pandemii Covid-19, który spowodował

w roku 2020, a także siłą rzeczy również w roku 2021, ze względów epidemiologicznych, odwołanie wielu imprez o charakterze kulturalnym. Mimo to, każdego roku widać zwiększające się, zarówno w ujęciu kwotowym jak również procentowym, wydatki Miasta Torunia na działania kulturalne w mieście. Sama struktura wydatków na kulturę będzie również skorygowana. O ile bardzo dobrze wygląda przepływ środków finansowych do instytucji publicznych i organizacji pozarządowych to z pewnością musimy zwiększyć budżet finansujący kulturę niezależną i twórców indywidualnych. Szczegóły przedstawia poniższe zestawienie.

Rok	Roczny budżet na kulturę w mieście w Euro	Roczny budżet na kulturę w mieście (jako % całkowitego rocznego budżetu miasta)
2019	18 268 754	6,17 %
2020	13 431 200	4,37 %
2021	13 059 439	4,34 %
2022	13 528 081	4,20 %
2023	17 349 092	4,94 %

W przypadku, gdy miasto planuje wykorzystać środki z rocznego budżetu na kulturę na finansowanie projektu Europejskiej Stolicy Kultury, prosimy o wskazanie tej kwoty, począwszy od roku złożenia oferty do roku Europejskiej Stolicy Kultury.

Jaką kwotę całkowitego rocznego budżetu miasto zamierza przeznaczyć na kulturę po roku Europejskiej Stolicy Kultury (w euro i jako % całkowitego rocznego budżetu)?

Miasto Toruń nie planuje korzystać z bieżącego budżetu rocznego przeznaczonego na kulturę,

aby finansować działania związane z projektem Europejska Stolica Kultury 2029 w okresie od dziś do końca 2028 roku. Niemniej jednak, z pewnością Miasto Toruń, po złożeniu oferty, a przede wszystkim po ogłoszeniu pozytywnego wyniku dotyczącego Europejskiej Stolicy Kultury, podejmie działania, które po pierwsze, w organizowane przez Toruń wydarzenia kulturalne będą wplatać elementy związane z aplikacją o Europejską Stolicę Kultury, a po przyznaniu organizacji również elementy promocji i marketingu tego bardzo ważnego dla miasta zespołu wydarzeń. Działania te na dziś zakładają wzrost procentowy wydatków na kulturę w rocznym budżecie Miasta Torunia, tak aby w roku 2029 osiągnąć poziom przynajmniej 8%, gdzie około 3% dotyczyć będzie bezpośrednio działań związanych z Europejską Stolicą Kultury.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego to istotne dla Torunia kierunki rozwoju. W związku z powyższym miasto nieustannie stara się zwiększać wydatki w tym obszarze, co potwierdzają powyżej przytoczone dane finansowe z lat ubiegłych. Docelowo, po roku Europejskiej Stolicy Kultury, planowane jest zwiększenie wydatkowania środków na kulturę w wysokości

przynajmniej do 6,5% rocznego budżetu miasta, a jeśli będą na to możliwości, to pozostanie przy wskazanym wyżej poziomie 8% rocznego budżetu miasta. Jest to ogromny wysiłek finansowy Miasta Torunia, ale też jednocześnie, ze względu na wagę kultury i dziedzictwa kulturowego miasta, jest to jedyny i właściwy kierunek działania.

Q21

Budżet operacyjny na rok tytułowy.

Przychody na pokrycie wydatków operacyjnych.

Proszę opisać ogólny budżet operacyjny (tj. fundusze, które są specjalnie przeznaczone na pokrycie wydatków operacyjnych). Budżet obejmuje fazę przygotowawczą, rok tytułu, ocenę i zapisy dotyczące kontynuacji dotychczasowych działań. Proszę również wypełnić poniższą tabelę.

Opierając się na wcześniej wskazanych danych, a także w oparciu o doświadczenie Miasta Torunia oraz miejskich jednostek kultury poniżej w tabeli wskazano przewidywany poziom środków finansowych, które będą finansowały działania kulturalne w ramach Europejskiej Stolicy Kultury 2029.

Całkowite przychody na pokrycie wydatków operacyjnych (w euro)	Pochodzące z sektora publicznego (w euro)	Pochodzące z sektora publicznego (w %)	Pochodzące z sektora prywatnego (w euro)	Pochodzące z sektora prywatnego (w %)
32 000 000	30 400 000	95 %	1 600 000	5 %

Przychody z sektora publicznego:

Jaki jest podział przychodów, które mają być uzyskane z sektora publicznego na pokrycie wydatków operacyjnych? Proszę wypełnić poniższą tabelę:

Wskazane powyżej 30 400 000 Euro pochodzące z sektora publicznego pochodzić będzie z następujących źródeł:

Przychody z sektora publicznego na pokrycie wydatków operacyjnych	w euro	w %
Władze krajowe	12 000 000	39,47 %
Miasto	11 000 000	36,18 %
Region	6 000 000	19,74 %
UE (z wyłączeniem środków pochodzących z nagrody Meliny Mercouri)	1 400 000	4,61 %
Suma:	30 400 000	100 %

Czy organy finansów publicznych (Miasto, Region, Państwo) przegłosowały już lub podjęły zobowiązania finansowe na pokrycie wydatków operacyjnych? Jeśli nie, kiedy to zrobią?

Szczegółowe decyzje dotyczące zabezpieczenia środków finansowych na pokrycie wydatków operacyjnych będą podejmowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami i wytycznymi formalno-prawnymi dla tego typu decyzji publicznych, przez Radę Miasta Torunia niezwłocznie po otrzymaniu przez Miasto Toruń decyzji o przyznaniu tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2029. Wydatki związane z przygotowaniem aplikacji ponoszone są w ramach budżetu Torunia przeznaczonego na kulturę. Zabezpieczenie środków nastąpi w formie uchwały budżetowej oraz poprzez przyjęcie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Torunia. Środki pochodzące z funduszy unijnych będą pozyskiwane sukcesywnie, zgodnie z ogłaszanymi konkursami i pochodzą z różnych źródeł, takich jak Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, programy Interreg, Erasmus, czy też Kreatywna Europa 2021-2027. Miasto Toruń posiada ogromne doświadczenie w pozyskiwaniu tego typu środków.

Przychody z sektora prywatnego:

Jaka jest strategia pozyskiwania funduszy, aby szukać wsparcia u prywatnych sponsorów? Jaki jest plan zaangażowania sponsorów w wydarzenie?

Kolejnym źródłem pozyskiwania środków finansowych, są prywatne środki finansowe. Największe międzynarodowe festiwale posiadają sponsorów tytularnych jak „Bella Skyway Festival” czy „EnergacAMERIMAGE”. Poszukujemy zarówno partnerów finansowych jak i barterowych, którzy świadczą określone usługi w zamian za promocję. Współpraca taka realizowana była i jest na wielu płaszczyznach, a doświadczenia te będą również

wykorzystywane do pozyskiwania prywatnych funduszy na potrzebę realizacji wydarzeń w ramach Europejskiej Stolicy Kultury. Nasza strategia wsparcia sponsorskiego wygląda następująco:

1. Pierwszą formą współpracy jest odpłatne wykorzystywanie logo ESK2029 wraz z informacją o sponsorowaniu wydarzeń. Coraz więcej firm prywatnych gotowych jest do występowania w roli mecenasa kultury i działania takie są też bardzo pozytywnie odbierane przez społeczeństwo co ma wpływ na sprzedaż produktów oznaczonych logo i informacją o sponsorowaniu wydarzeń.
2. Pozyskanie sponsora strategicznego, którego celem i misją jest wspieranie imprez o charakterze kulturalnym. Miasto Toruń współpracuje już z kilkoma firmami i z pewnością pozyskanie sponsora strategicznego dla tak znaczącego wydarzenia będzie bardzo korzystne dla obu stron.
3. Pozyskanie sponsorów głównych – planuje się nawiązanie współpracy z 2-5 podmiotami, które występować będą jako sponsorzy główni i z wykorzystaniem kanałów komunikacji oraz narzędzi marketingowych będą oni promowani w czasie imprez prowadzonych w czasie Europejskiej Stolicy Kultury.
4. Pozyskanie sponsorów wydarzeń – planuje się pozyskiwanie do współpracy firm prywatnych, które będą sponsorami poszczególnych wydarzeń. Zależnie od tematyki, jak również prowadzonej polityki i misji tych podmiotów będą one mogły, po ustaleniu programu ESK2029 mieć możliwość wyboru wydarzeń, które będą chcieli wspierać.

Wydatki operacyjne:

Proszę podać podział wydatków operacyjnych, wypełniając poniższą tabelę.

Samo wydatkowanie operacyjne będzie realizowane zgodnie z poniższymi założeniami:

Wydatki w ramach programu (w euro)	20 800 000
Wydatki w ramach programu (w %)	65 %
Promocja i marketing (w euro)	4 160 000
Promocja i marketing (w %)	13 %
Wynagrodzenia, koszty ogólne i administracja (w euro)	5 120 000
Wynagrodzenia, koszty ogólne i administracja (w %)	16 %
Inne (proszę określić) (w euro)	6 920 000
Inne (proszę określić) (w %)	6 %
Suma wydatków operacyjnych	32 000 000

Budżet na nakłady kapitałowe.

Jaki jest podział przychodów, które mają być uzyskane z sektora publicznego na pokrycie nakładów kapitałowych w związku z rokiem tytułowym?

Proszę wypełnić poniższą tabelę:

W zakresie nakładów kapitałowych na najbliższe lata, dane finansowe wskazuje poniższa tabela.

Przychody z sektora publicznego na pokrycie nakładów kapitałowych	w euro	w %
Władze krajowe	88 888 889	60,40 %
Miasto	57 515 334	39,08 %
UE (z wyłączeniem środków pochodzących z nagrody Meliny Mercouri)	757 778	0,52 %
Suma:	147 162 001	100 %

Czy organy finansów publicznych (miasto, województwo, państwo) przegłosowały już lub zaciągnęły zobowiązania finansowe na pokrycie nakładów kapitałowych? Jeśli nie, kiedy to zrobią?

Wskazane wartości dotyczą inwestycji kapitałowych już realizowanych, lub do zrealizowania, gdzie źródła finansowania zostały już potwierdzone, tym samym, odpowiednie władze w mieście, województwie, czy też państwie, podjęły decyzje formalne powodujące zapewnienie środków finansowych na pokrycie nakładów kapitałowych. W momencie pojawiających się kolejnych działań prowadzących do potrzeby pokrycia dalszych nakładów kapitałowych, będą w Mieście Toruniu podejmowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami i wytycznymi formalno-prawnymi dla tego typu zdarzeń, decyzje publiczne. Te podjęte będą przez Radę Miasta Torunia niezwłocznie po otrzymaniu przez Miasto Toruń decyzji o przyznaniu tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2029. Zabezpieczenie środków nastąpi w formie uchwały budżetowej oraz poprzez przyjęcie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Torunia. Finansowanie budowy siedziby Europej-

skiego Centrum Filmowego Camerimage jest zapewnione na mocy uchwały Rady Ministrów nr 133/2020 roku.

Jaka jest Twoja strategia pozyskiwania funduszy, aby uzyskać wsparcie finansowe z programów/funduszy unijnych na pokrycie nakładów kapitałowych?

Gmina Miasta Torunia, w dążeniu do odnowy i rozwoju kulturalnego oraz turystycznego miasta, z rozmysłem stosuje różnorodne strategie w celu pozyskania wsparcia finansowego z programów i funduszy unijnych, służącego pokryciu nakładów kapitałowych. Od lat angażuje się w staranną renowację obiektów dziedzictwa kulturowego oraz w rozwijanie atrakcji kulturalnych i turystycznych regionu.

Poprzez aktywną działalność, Gmina koncentruje się na dwóch kluczowych obszarach: kulturze oraz ochronie zabytków. To właśnie te sfery stanowią integralną część jej misji. Dofinansowanie projektów konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy zabytkach oraz wsparcie dla instytucji kulturalnych to stały element działań Gminy. Przejmując inicjatywę, angażuje się w inwestycje i projekty nieinfrastrukturalne, które

odzwierciedlają jej zaangażowanie w rewitalizację obszarów, zwłaszcza Zespołu Staromiejskiego, które wymagały renowacji i przywrócenia dawnej świetności. Gmina Miasta Toruń uzyskała znaczące dotację na prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane.

Strategia Gminy Miasta Torunia opiera się na aktywnym wykorzystywaniu dostępnych unijnych programów i funduszy, aby pozyskać środki na projekty renowacyjne i kulturalne, co przyczynia się do odnowy dziedzictwa kulturowego miasta oraz wspiera rozwój regionu.

Q23

Struktura organizacyjna. Proszę podać zarys zamierzonej struktury zarządzania i realizacji roku Europejskiej Stolicy Kultury.

Jednym z kolejnych ogromnych atutów Miasta Torunia, jako miasta ubiegającego się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029 jest fakt, nie tylko taki, że Miasto Toruń uczestniczyło już w przygotowaniach do ubiegania się o taki tytuł wcześniej, a przede wszystkim to, że zaplanowane wtedy działania rozwoju kultury w mieście były i są konsekwentnie wdrażane i realizowane od prawie 20 lat. W roku 2008 powstała instytucja Torun2016, która została przekształcona w Toruńską Agendę Kulturalną, która przez lata zorganizowała tysiące wydarzeń kulturalnych, z widownią liczoną w wielu milionach osób.

Toruńska Agenda Kulturalna to instytucja utworzona przez Radę Miasta Torunia wpisana do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Prezydenta Miasta Torunia pod numerem 7/08. TAK w ostatnich latach organizuje około 250 wydarzeń kulturalnych, artystycznych, czy rozrywkowych rocznie, i jest właściwie jedyną organizacją w mieście posiadającą tak ogromne doświadczenie multidyscyplinarne. Analizując potencjalne struktury zarządzania pod kątem przygotowań oraz realizacji ESK 2029 największą gwarancją na skuteczną organizację wyżej wskazanego zakresu, na zbudowanie kompetentnego systemu zarządzania wspomagającego kreację i rozwój daje wykorzystanie istniejącej już od lat instytucji. Opierając się na wypracowanym doświadczeniu, umiejętnościach, wieloletniej współpracy kulturalnej właściwie w każdej dziedzinie, współpracy zarówno na poziomie samorządowym, publicznym i prywatnym, najsensowniejszym rozwiązaniem jest utworzenie Biura ESK Toruń 2029 w strukturze TAK.

Rada Programowa i Zespoły tematyczne zapewniają różnorodność perspektyw, gwarantując zróżnicowany i angażujący program. Koordynatorzy/Koordinatorki Regionalni rozszerzają zasięg wydarzeń, angażując lokalne społeczności. Grupy Robocze są kluczowe w precyzyjnym zarządzaniu szczegółami organizacyjnymi. Taka struktura stworzy dynamiczny, wartościowy i wszechstronny program ESK 2029, łączący kulturę, twórczość i społeczność, pozwalając Toruniowi stać się inspirującą Europejską Stolicą Kultury w 2029 roku.

Podstawowa struktura Biura poniżej:

Dyrektor(ka) zarządzający(a): odpowiedzialny za ogólny nadzór nad całym projektem ESK 2029. Koordynuje pracę wszystkich działów i zapewnia spójność działań, nadzoruje proces pozyskiwania funduszy i zarządzania budżetem, utrzymuje kontakty z władzami miasta i innymi instytucjami. Reprezentuje projekt na zewnątrz, w tym w kontaktach z mediami i partnerami.

Dyrektor(ka) Artystyczny(a): odpowiedzialny za kształtowanie artystycznego charakteru ESK 2029. Osoba zostanie wybrana w otwartym, europejskim konkursie. Współpracuje z osobami koordynującymi działami, pomagając w zaplanowaniu atrakcyjnych projektów. Nawiązuje kontakty z artystami, grupami artystycznymi i kreatywnymi. Koordynuje proces selekcji wydarzeń oraz wspiera ich realizację artystyczną.

Osoby zarządzające:

■ **Koordinatorki/Koordinatorzy Działań Kulturalnych** w obszarach tematycznych, muzyka,

teatr, sztuki wizualne, film, wystawy, etc
Przygotowują szczegółowe plany wydarzeń w swoich dziedzinach. Współpracują z dyrektorką/dyrektorem artystycznym w dobieraniu atrakcyjnych projektów. Zarządzają przygotowaniem, logistyką i wykonaniem wydarzeń.

■ **Koordynator(ka) ds. Pozyskiwania Środków Finansowych:** zarządza budżetem całego projektu ESK 2029. Pozyskuje fundusze ze źródeł publicznych i prywatnych. Współpracuje z działem księgowości i kontroluje wydatki. Koordynuje współpracę z sponsorami, partnerami i darczyńcami.

■ **Koordynator(ka) ds. Promocji i Marketingu:** odpowiada za promocję i marketing ESK 2029. Tworzy strategię komunikacji, w tym kampanie reklamowe i wydarzenia promocyjne. Zarządza działaniami online i offline w celu zwiększenia widoczności wydarzeń. Koordynuje kontakty z mediami, blogerami i influencerami.

■ **Koordynator(ka) ds. Partnerstwa i Współpracy:** nawiązuje i utrzymuje relacje z partnerami, instytucjami kulturalnymi i artystami. Współpracuje przy planowaniu wspólnych projektów i inicjatyw. Koordynuje wymiany kulturalne.

■ **Koordynator(ka) ds. Edukacji Kulturalnej:** organizuje działania edukacyjne, warsztaty i wykłady. Angażuje lokalną społeczność w wydarzenia i działania ESK 2029. Współpracuje z instytucjami oświatowymi i organizacjami społecznymi.

■ **Koordynator(ka) ds. Koordynacji Programu ReGravity:** wymiar europejski projektu będzie wielosektorowy, stąd też korelacja przenikających się często zadań takich jak kultura, biznes, edukacja, turystyka, jest istotna z punktu widzenia skutecznego działania. Nowoczesne zarządzanie, wspólna promocja przedsięwzięć na szczeblu europejskim, wsparcie technologiczne w postaci nowoczesnych aplikacji. Tego typu działania będą niezbędne i wymagają koordynatora(ki) w strukturze biura.

■ **Koordynator(ka) techniczny(a):** odpowiada za realizację techniczną wszystkich wydarzeń. Priorytetem działania będzie zapewnienie bezpieczeństwa widzów, osób występujących i organizujących wydarzenia.

Taka struktura pozwoli na efektywne zarządzanie przygotowaniem i realizacją ESK 2029, za-

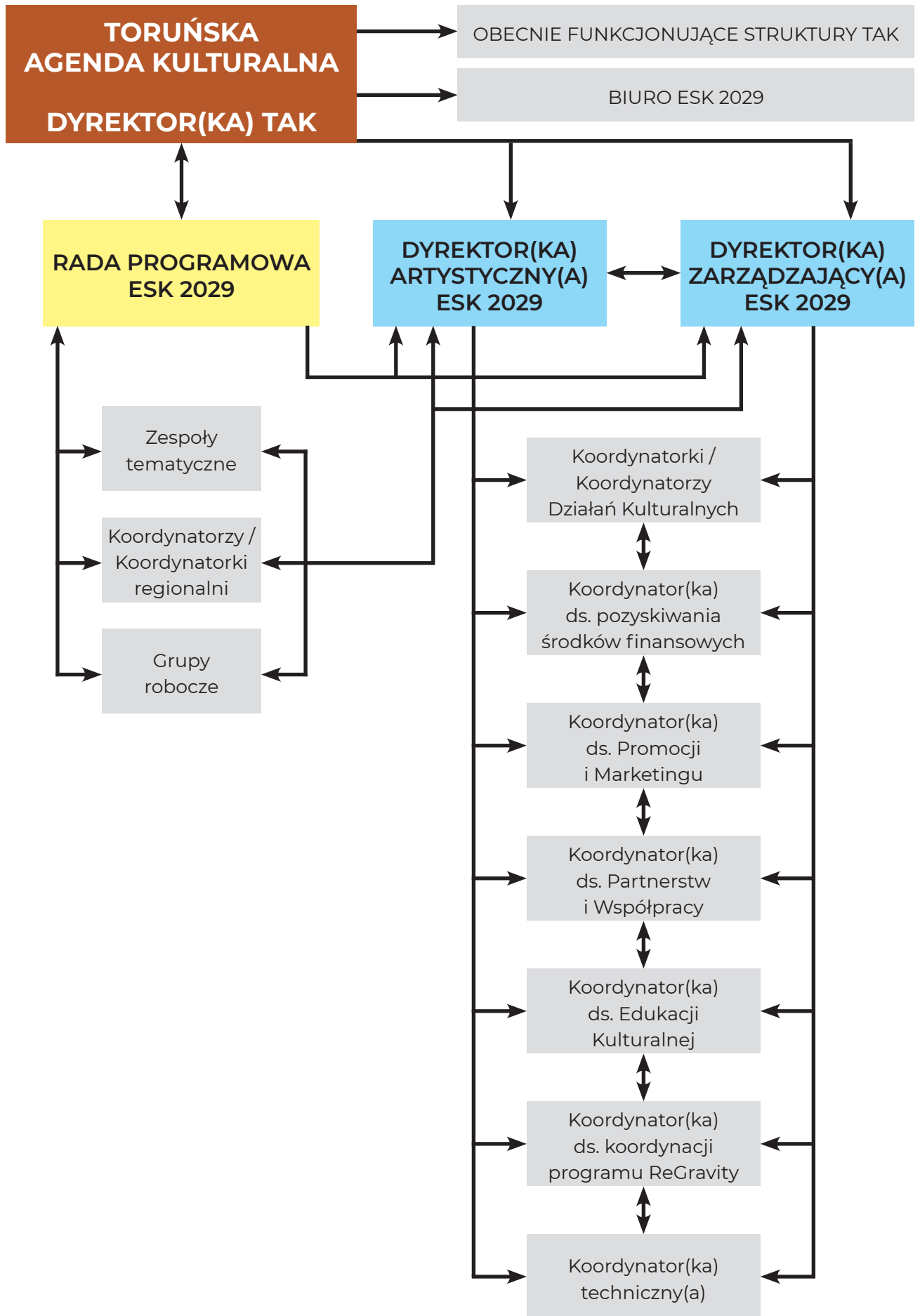
pewniając zarówno odpowiednią organizację logistyczną, jak i artystyczną jakość wydarzeń. Biuro ESK podlega Dyrektorowi TAK działając zgodnie ze wskazanymi, zaplanowanymi ramami działań w zakresie ESK, jak i w ramach wytycznych powołanej Rady Programowej ESK Toruń 2029.

Rada Programowa jest zespołem eksperckim i doradczym, skupiającym się na kształtowaniu artystycznego i kulturowego charakteru Europejskiej Stolicy Kultury 2029 w Toruniu. Jej członkinie i członkowie dostarczą cennej wiedzy i doświadczenie, pomagając w zaplanowaniu oraz nadzorze nad programem wydarzeń. Rada jest wsparciem dla Dyrektora Artystycznego oraz pozostałych działów Biura ESK Toruń 2029. Działania ESK Toruń 2029, już poza strukturą, wspierać będą również zewnętrzne podmioty lub osoby, których doświadczenie i wiedza będzie nieocenioną pomocą w przygotowywaniu i realizacji działań. Będą to zespoły tematyczne, koordynatorzy regionalni oraz grupy robocze.

Zespoły tematyczne skupione będą wokół konkretnych tematów lub dyscyplin artystycznych, doradzając przy opracowywaniu programów i conceptów wydarzeń zgodnych z ideą ESK, koncentrując się na konkretnych obszarach tematycznych lub dziedzinach artystycznych, proponując różnorodne i spójne wydarzenia w ramach Europejskiej Stolicy Kultury 2029. Każdy zespół skupi się na specyficznym obszarze, mając wizję, pomysły i plany, które są zgodne z ideą ESK i potrzebami społeczności lokalnej.

Koordynatorki/Koordynatorzy regionalni to osoby współpracujące z lokalnymi organizacjami kulturalnymi i władzami w podregionach Torunia, aby zapewnić większe zasięgi wydarzeń. Ich zadania obejmują współpracę z lokalnymi organizacjami kulturalnymi, instytucjami, partnerami oraz władzami, aby zapewnić udział szerokiego regionu w projekcie.

Grupy robocze będą tworzone na określonych etapach przygotowań do Europejskiej Stolicy Kultury 2029 (ESK) w celu skupienia się na konkretnych zadaniach lub aspektach organizacyjnych (logistyka, sprawy techniczne, technologiczne, bezpieczeństwo, przepisy prawa, ewaluacja, komunikacja).

Planowanie awaryjne.

Jakie są główne mocne i słabe strony Twojego projektu?
W jaki sposób planujesz przezwyciężyć zidentyfikowane słabe strony?

Q24

Silne strony	Wpływ
<ul style="list-style-type: none">– Dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna	Toruń przez lata pozyskiwał bardzo dużo środków unijnych, dzięki czemu udało się wybudować wiele obiektów służących kulturze jak obiekt CKK Jordanki czy Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy. Dzięki różnorodności obiektów i ich ilości możemy spokojnie planować nawet największe wydarzenia.
<ul style="list-style-type: none">– Współpraca instytucji kultury	Nad naszą aplikacją wspólnie pracowały wszystkie publiczne instytucje kultury w mieście. Ułatwi to rozwój programu na kolejnym etapie i cały proces wdrażania projektu.
<ul style="list-style-type: none">– Kapitał ludzki	Mamy wiele wykształconych i doświadczonych osób w kadrach zarządzających podmiotami realizującymi wydarzenia kulturalne. Z pewnością ułatwi to rozbudowanie kontaktów na poziomie europejskim czy większą elastyczność w organizacji dużo szerszego programu.
<ul style="list-style-type: none">– Miasto turystyczne	Toruń w dużej mierze „żyje z turystyki” w związku z powyższym mamy bardzo dobrą obsługę turystyczną na wszystkich płaszczyznach, od hoteli po gastronomię. Dużo łatwiej będzie rozbudować i rozszerzyć tę działalność w roku 2029.
<ul style="list-style-type: none">– Genius loci Torunia	Miasto robi wrażenie na odwiedzających, gotyckie mury dodają wydarzeniom szczególnej atmosfery, mamy niepowtarzalny klimat, który sprawia, że po prostu przyjemnie tu być i spędzać czas.

Wyzwania	Sposoby przeciwdziałania
<ul style="list-style-type: none">– Partycypacja Pozostałością systemów komunistycznych jest wrodzona trudność do społecznego zaangażowania.	Planujemy przeprowadzać rozbudowane akcje promocyjne pokazując pozytywne strony partycypacji. Będziemy chcieli dotrzeć do mieszkańców przez wybierane w bezpośrednich wyborach Rady Okręgów, które są najbliższe spraw lokalnych społeczności.
<ul style="list-style-type: none">– Brak Strategii rozwoju widowni	Niestety mimo licznych działań podejmowanych przez poszczególne podmioty kultury, szkoły, uniwersytet miasto nie posiada spójnej Strategii edukacji kulturalnej i rozwoju widowni. Razem z uczelniami, szkołami, instytucjami i innymi podmiotami w najbliższym czasie podejmiemy działania, żeby przygotować taką strategię zaczynając od diagnozy stanu obecnego.

Wyzwania	Sposoby przeciwdziałania
<p>– Znikoma ilość central dużych firm i przedsiębiorstw</p> <p>– Nikłe doświadczenie w organizacji wydarzeń z udziałem mniejszości, np. psychoseksualnych</p> <p>– Małe środki na kulturę niezależną</p>	<p>Po decentralizacji z początku lat 90 już na początkach XXI zaczął się proces przenoszenia decyzyjności o wydatkowaniu środków na wsparcie kultury do centrali dużych podmiotów, które znajdują się najczęściej w Warszawie lub innych dużo większych od Torunia miastach. Będziemy starali się zintensyfikować działania marketingowe i promocyjne by dotrzeć do osób decyzyjnych w dużych, ogólnopolskich firmach. Pomocni w tym będą również ambasadorowie projektu, których rozpoznawalność może pomóc w pozyskiwaniu sponsorów.</p> <p>Miasto od lat organizuje wydarzenia w ramach Tygodnia Tolerancji jednak skala tych działań jest obecnie znikoma. Wiele miast Polski boryka się z problemem nietolerancji i podobnie jest w Toruniu. Chcemy położyć bardzo duży nacisk na działalność edukacyjną a także akcentować i wspierać te projekty, które bazują na współpracy wielośrodowiskowej.</p> <p>W obecnej strukturze gros środków finansowych przeznaczonych na kulturę jest skonsumowane przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, które rzadko organizują wydarzenia kultury alternatywnej, z udziałem twórczyni i twórców niezależnych. W planowanym budżecie projektu założymy znaczne zwiększenie środków na ten sektor rozwoju kultury, bo to często z tych środowisk wywodzą się kreatywni, młodzi ludzie, których chcemy zatrzymać w Toruniu.</p>

Q25

Marketing i komunikacja. Proszę przedstawić zarys zamierzonej strategii marketingowej i komunikacyjnej miasta na rok Europejskiej Stolicy Kultury.

Horyzont zdarzeń

Prawo powszechnego ciężenia głosi, że: między dwoma dowolnymi ciałami pojawia się siła przyciągająca, która działa na linii łączącej ich środki mas. Tak samo jest z kulturą, która oddziałuje na nas – czasem mocniej, czasem słabiej – w zależności od tego jak blisko jej centrum się znajdujemy. Strategia komunikacji i marketingu Torunia jako ESK 2029 opierać się będzie na haśle przewodnim naszej aplikacji: sztuce przyciągania. Chcemy, aby w roku 2029 Toruń niczym słońce w centrum układu słonecznego oddzia-

ływał silnie swoją kulturą zarówno na własnych mieszkańców, jak i inne miasta, regiony i kraje. Nasza strategia komunikacyjna podzielona jest na cztery etapy:

- okres przygotowawczy do kandydatury Torunia o tytuł ESK w latach 2022-2023;
- etap przygotowawczy poprzedzającą świętowanie tytułu ESK obejmujący lata 2024-2028;
- główna faza komunikacji przypadającą na rok piastowania tytułu ESK w 2029 roku;
- wygaszanie komunikacji marketingowej w roku 2030.

Narodziny gwiazdy

Dopiero zaczynamy prace nad kanałami marketingowymi i medialnymi. Ta faza to przede wszystkim czas podejmowania decyzji i zbieranie pomysłów oraz wiedzy, które pozwolą nam na stworzenie solidnych fundamentów naszej komunikacji.

- założyliśmy stronę poświęconą toruńskiemu projektowi ESK, która pozwala na zaangażowanie mieszkańców w tworzenie programu kulturalnego i przesyłanie sugestii dotyczących pomysłów na rozwijanie samego projektu ESK www.esk2029.pl;
- stworzymy media społecznościowe projektu (Instagram i Facebook), które prowadzone są zarówno w języku polskim, jak i angielskim;
- nawiązaliśmy bliskie relacje nie tylko z głównymi instytucjami twórczymi, ale także indywidualnymi osobami, które tworzą sztukę;
- zadbaliliśmy o prowadzenie prac nad długoterminową strategią kultury dla miasta;
- pracowaliśmy nad długoterminowym, szczegółowym marketingiem, obejmującym strategię PR i komunikacji dla projektu.

Ciąg główny

Najbliższe pięć lat to czas ciekawych wyzwań, wyznaczania sobie celów i podejmowania ważnych decyzji. Do 2029 roku planujemy:

- określić nasze potencjalne grupy docelowe w Europie oraz ich potrzeby;
- stworzyć silną, w pełni rozwiniętą markę Toruń 2029, która będzie funkcjonować zarówno w świadomości naszych mieszkańców i bliskich sąsiadów, jak i miast partnerskich;
- stać się głównym celem podróży dla naszej międzynarodowej grupy docelowej;
- stworzyć i prowadzić zaangażowaną społeczność za pośrednictwem naszych mediów społecznościowych;
- stworzyć integralną oprawę wizualną naszej komunikacji marketingowej;
- zaangażować mieszkańców w tworzenie programu ESK;
- zbudować markę Torunia jako miejsca przyjaznego i otwartego, w którym wizyta będzie osobistym przeżyciem;

- stać się inkluzyjnym, łatwo dostępnym miastem dostosowanym do potrzeb wszystkich odbiorców.

Gwiazda Przewodnia

Toruń jest miastem kojarzonym z zabytkową starówką wpisaną na listę UNESCO, czyli miejscem tradycyjnym, zamkniętym w ramach gotyckich murów. Osoby odwiedzające nasze miasto często widzą tylko tę tradycyjną stronę Torunia. Ale my wiemy, że na tym potencjał Torunia się nie kończy. Nasze miasto rozwija się i zmienia każdego dnia. Powstają nowoczesne miejsca do tworzenia sztuki i działań edukacyjnych, organizowane są coraz to nowe wydarzenia i festiwale, a miejscem ich realizacji coraz częściej stają się mniej oczywiste lokalizacje oddalone od centrum miasta. Obecnie jednak torunianki i torunianie nadal podzieleni są na tych znajdujących się „w centrum wydarzeń” i tych, pozostających „na obrzeżach układu”.

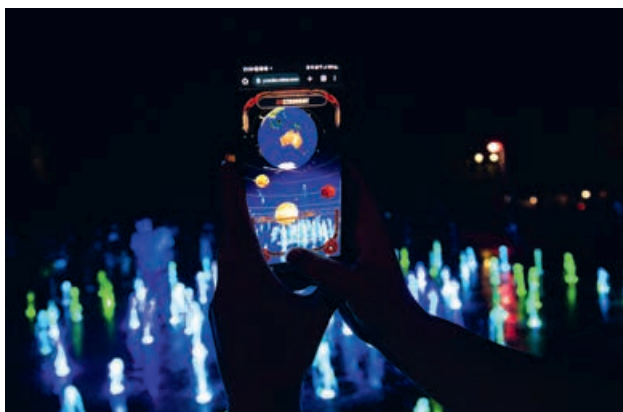
Dlatego przy tworzeniu naszej strategii komunikacyjnej w pierwszej kolejności skupimy się na budowaniu poczucia wspólnoty poprzez zaangażowanie mieszkanki i mieszkańców w działania przygotowujące miasto do ubiegania się o tytuł ESK, a w późniejszym czasie do organizacji obchodów w roku 2029. Na stronie internetowej projektu funkcjonuje kwestionariusz, za pośrednictwem, którego wszystkie osoby z Torunia oraz okolicznych miejscowości mogą zgłaszać swoje projekty i sugestie dotyczące Europejskiej Stolicy Kultury. Dla osób, które z różnych powodów (wieku, miejsca zamieszkania, czy statusu finansowego) nie mają możliwości skorzystania z formularza online ustawione zostały terenowe zespoły wolontariuszy. Zlokalizowane w instytucjach miejskich, budynkach poczty oraz bibliotekach – miejscach ogólnie dostępnych i przyjaznych osobą wykluczonym cyfrowo.

Kontynuując tworzenie poczucia wspólnoty planujemy zaangażować społeczność miasta w wybór logo ESK dla Torunia, które będzie stanowiło trzon naszej komunikacji marketingowej. Logo obecne w identyfikacji wizualnej ESK 2029 będzie towarzyszyć mieszkankom i mieszkańcom niemal na każdym kroku, dlatego zależy nam na wzmocnieniu poczucia, że realizowany projekt jest własnością każdego z nich.

Nowe miejsca spotkań

W średniowiecznych miastach rynki i place w pobliżu ratuszy były miejscem spotkań i handlu. Toruński rynek, który każdego lata staje się centrum kulturalnym miasta zainspirował nas do stworzenia zupełnie nowej wirtualnej przestrzeni spotkań dostępnej w „realu”.

Nawiązując do tradycji spotkań na placach pragniemy stworzyć zupełnie nowe, nieoczywiste przestrzenie pozwalające na komunikację. W tym celu wykorzystamy nowoczesną technologię AR (rozszerzoną rzeczywistość) do utworzenia na terenie miasta 9 wirtualnych placów. Miejsca te przy wykorzystaniu prostej aplikacji dostępnej z każdego smartphona będą pozwalały na komunikowanie się, nawiązywanie znajomości i pozostawienie po sobie śladu, który będą mogli odkryć inni uczestnicy.

14. Bella Skyway Festival, fot. Paula Gałązka

Droga mleczna

W naszej strategii medialnej duży nacisk będziemy kłaść na ścisłą współpracę z mediami lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi. Chcemy zbudować potencjał medialny, który pozwoli nam docierać z informacjami o naszych działaniach ESK nie tylko do mieszkańców Torunia i regionu, ale również do odbiorców zagranicznych. Do 2029 roku stworzymy sieć informacyjną, która nie tylko pozwoli nam nawiązać kontakt z dziennikarkami i dziennikarzami, ale także przygotować ich do rozpowszechniania przesłania Toruń 2029 stawiając kulturę w centrum uwagi mediów. W latach 2025-2028 planujemy prowadzić program wizyt dziennikarskich z miast europejskich. W ten sposób chcemy nie tylko oswoić ich z atmosferą miasta i przy-

gotować do wizyty w 2029 roku ale również zapoznać ich z samym miastem, co pozwoli na lepsze przygotowywanie informacji prasowych podczas ESK.

Toruń jest jednym z najbardziej fotogenicznych polskich miast, dlatego wśród zaproszonych na wizyty nie może zabraknąć przedstawicieli EPA IMAGES – Europejskiej Agencji Fotograficznej, której fotografki i fotografowie już niejednokrotnie dali się zachwycić toruńskimi wydarzeniami kulturalnymi.

Jednak podobnie jak przy strategii komunikacji stawiamy na pierwszym miejscu budowanie poczucia wspólnoty wśród mieszkańców, tak rozpoczynając współpracę z mediami skupimy się pierwotnie na mediach regionalnych. Dlatego, że nadal to media regionalne w dużej mierze łączą ludzi – nie tylko tych, którzy mieszkają w regionie, ale również tych, którzy są rozsiani po Polsce, a czasami nawet po całym świecie. Dziennikarze w naszym regionie przyzwyczajeni są już do uczestniczenia w większych wydarzeniach kulturalnych. Jednak nigdy nie mieli styczności z taką liczbą i taką skalą wydarzeń kulturalnych, jaka będzie miała miejsce w roku Europejskiej Stolicy Kultury. Dlatego też chcemy zorganizować program wizyt dla dziennikarek i dziennikarzy z naszego regionu do innych miast goszczących tytuł ESK przed Toruniem, przybliżając ich do twórczej atmosfery, jakiej doświadczą w 2029 r.

Networking

Oprócz partnerstw medialnych, kluczowe znaczenie dla naszej strategii będzie miała również komunikacja z różnymi agencjami medialnymi, freelancerami i innymi podmiotami. Dzięki naszemu rozbudowanemu programowi kulturalnemu powstają setki partnerstw komunikacyjnych i marketingowych, za pośrednictwem których możliwa będzie nie tylko wymiana informacji, ale również dotarcie do ludzi kultury i sztuki, którzy będą mogli zaangażować się realnie w przygotowywane podczas ESK projekty. W świecie, gdzie prawie każdy z nas ma dostęp do mediów społecznościowych, wielu z nas kreuje i kształtuje gusta i opinie innych – czy to świadomie czy też nie. Dlatego oprócz dziennikarek i dziennikarzy współpracujących

z gazetami, telewizją i portalami informacyjnymi chcemy również zrzeszyć w naszej sieci medialnej influencerów oraz twórców internetowych – freelancerów, blogerów i youtuberów, którzy docierają ze swoim przekazem do młodszych pokoleń.

Polska Organizacja Turystyczna to również doskonałe narzędzie do tworzenia sieci kontaktów. Lokalne oddziały zlokalizowane w najważniejszych polskich miastach mają już wypracowaną siatkę kontaktów ze swoimi lokalnymi i regionalnymi mediami. Dlaczego więc nie skorzystać z gotowych rozwiązań? W czasie naszych przygotowań do ESK 2029 planujemy zacieśnić współpracę z miastami zrzeszonymi w Polskiej Organizacji Turystycznej. Przy wsparciu lokalnych oddziałów będziemy organizować w nich między innymi akcje specjalne promujące Toruń2029.

Mgławica

Jeszcze przed rozpoczęciem starań o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury Toruń zaczął stawiać na rozwój, cyfryzację i dostępność kultury. Jednym z programów wspierających te starania jest Kultura w Zasięgu 2.0. Dzięki wykorzystaniu funduszy unijnych toruńskie instytucje mogły zintensyfikować prace związane z cyfryzacją zasobów oraz zwiększyć dostępność cyfrową dla osób niepełnosprawnych.

Toruńska Agenda Kulturalna w ramach programu zainwestowała w nowoczesne systemy informacyjne, które zlokalizowane w kluczowych lokalizacjach na terenie miasta, dostarczają informacji o wydarzeniach kulturalnych odbywających się na terenie miasta. Toruńskie instytucje zostały również włączone w miejską sieć Wi-Fi, dzięki czemu turyści odwiedzający najważniejsze punkty na mapie miasta mogą skorzystać z bezpłatnego dostępu do Internetu.

Ambasadorki i Ambasadorzy

W centrum naszego miasta od wielu lat odsłaniamy kolejne mosiężne płyty w Piernikowej Alei Gwiazd, poświęcone osobom, których działalność i osiągnięcia rozsławiają Toruń w całej Polsce. „Katarzynkami” uhonorowani zostali aktorzy, muzycy, twórcy kultury i sportu oraz

przedsiębiorcy i naukowcy, o międzynarodowych osiągnięciach i wyróżnieniach. Chcemy, aby stali się oni ambasadorkami i ambasadorami naszego miasta niosąc przesłanie, że Toruń jest miastem, wartym nie tylko odwiedzenia, ale również bliższego, osobistego poznania.

Koniunkcja gwiazd

Koniunkcja to moment, gdy ciała niebieskie ustawiają się w jednej linii. Podziwiając je z Ziemi mamy wrażenie, że zbliżyły się do siebie, niemal dotykając się. Tak właśnie ma działać program ReGravity! Zacieśniona współpraca, wykorzystywanie innowacyjnych narzędzi, wspólna promocja przedsięwzięć na poziomie międzynarodowym przy wykorzystaniu nowoczesnych aplikacji to wszystko ma przyczynić się do naszego sukcesu.

Jesteśmy dumni z naszego miasta. Wiemy, że jego piękno najlepiej podziwiać na żywo, jednak mamy świadomość, że nie każdemu w Europie będzie dane odwiedzić nas podczas goszczenia tytułu ESK. Dlatego wykorzystując kanały komunikacji, które wypracowaliśmy w latach pandemii, chcemy udostępnić nasze wydarzenia i działania za pośrednictwem Internetu wszystkim tym, którzy do nas nie dotrą. Zaplanowane relacje na żywo dostępne na platformie ESK będą nie tylko naszym wkładem w rozprzestrzenianie naszej rodzimej kultury za granicą. Oprócz dzielenia się kulturą i tradycjami chcemy również zachęcić niezdecydowanych do odwiedzenia nas w tym specjalnym roku.

Reklama internetowa

Klasyczny marketing, połączenie nowych i starych mediów może wydawać się przestarzałym podejściem w 2029 roku, niemniej jesteśmy świadomi, że w przeciwieństwie do wcześniejszych gospodarzy tytułu ESK, nigdy nie będzie nas stać na rozbudowaną reklamę – szczególnie na poziomie międzynarodowym. Dlatego też nasza strategia opierać się będzie głównie na współpracy partnerskiej i reklamie internetowej. Toruń, jako jeden z członów Nowej Hanzy ma rozbudowaną sieć kontaktów z europejskimi miastami. Sieć partnerska obejmująca prawie 200 miast to istotna baza potencjalnych

możliwości promocyjnych.

W naszych działaniach internetowych planujemy zastosowanie innowacyjnego marketingu oraz społecznej i viralowej reklamy internetowej uwzględniającej specjalnie opracowane wskaźniki SEO (Search Engine Optimization), które zapewnią właściwe rozdysponowanie treści dotyczących Torunia 2029 zarówno na krajowych jak i zagranicznych popularnych portalach poświęconych sztuce i kulturze, a także w sieciach społecznościowych. W naszej kampanii wykorzystamy również najbardziej podstawowe i efektywne rodzaje reklamy internetowej – banery z opcją szybkich linków kierujących do strony internetowej Toruń2029 oraz w zależności od przekazu – profili w mediach społecznościowych. Ponadto będziemy korzystać z dostępnych narzędzi internetowych, takich jak reklamy w mediach społecznościowych na Facebooku i Instagramie czy reklamy wideo przed filmami na YouTube.

Nośniki analogowe

Media społecznościowe i portale internetowe w znacznym stopniu zdominowały komunikację marketingową XXI wieku. Jednak mamy świadomość, że dużą część naszej społeczności stanowią pokolenia wychowane przed rewolucją cyfrową – ludzie, którzy preferują świat zewnętrzny od urządzeń cyfrowych. Dlatego też planujemy prowadzenie zakrojonej na mniejszą skalę, ale równoległej kampanii przy wykorzystaniu nośników analogowych takich jak gazety, czasopisma, stacje radiowe i telewizja. Reklama zewnętrzna obejmie również komunikację miejską w mieście, branding w przestrzeni miejskiej i instytucjach kultury oraz wykorzystanie elektronicznych systemów informacyjnych.

Ziemia i jej satelita

Podobnie jak Ziemia nie utrzymałaby się na własnej orbicie bez swojego naturalnego satelity, tak obecnie kampania komunikacyjna żadnego wydarzenia nie może się obejść bez uwzględnienia portali społecznościowych. Planując komunikację projektu chcemy dać możliwość włączenia się publiczności w tworzenie treści. Obok

oficjalnych kanałów tworzonych przez specjalizujących się w komunikacji ekspertów chcemy utworzyć profile „satelity” prowadzone przez społeczność. Podczas gdy oficjalne kanały aktualizowane będą przez instytucje zaangażowane w ESK, a ich głównym celem będzie promowanie Europejskiej Stolicy Kultury i informowanie o organizowanych wydarzeniach, „satelity” zostaną udostępnione młodym ludziom, zaangażowanym szkołom, zrzeszeniom i osobom studiującym. Tworzone przez nich treści pozwolą dotrzeć do poszczególnych społeczności, podróżujących i gości oraz pomogą budowaniu poczucia zaangażowania społeczności w ESK.

Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”, fot. Piotr Litwic

Jak miasto zamierza podkreślić, że Europejska Stolica Kultury jest działaniem Unii Europejskiej?

Q26

Podkreślenie widoczności Unii Europejskiej i marki ESK jest bardzo istotnym elementem naszej strategii komunikacyjnej oraz materiałów marketingowych. Wraz z powstaniem strony internetowej naszego projektu, stworzyliśmy w niej zakładkę poświęconą tytułowi Europejskiej Stolicy Kultury, wyjaśniając, czym jest ta inicjatywa oraz jej powiązanie z Unią Europejską. Odnośniki pozwalające zainteresowanym zapoznać się z poczynaniami poprzednich miast goszczących tytuł ESK to nie jedyny rodzaj informacji, jaki można znaleźć na stronie. Dzięki temu osoby odwiedzające stronę toruńskiego projektu będą mogły zobaczyć jak wyglądają przygotowania w miastach, które obecnie przygotowują się do objęcia tego tytułu przed Toruniem.

Europejska Stolica Kultury będzie widoczna w każdym zakamarku miasta, stanowiąc element współgrający z naszą identyfikacją wizualną. Znak Europejskiej Stolicy Kultury widoczny będzie nie tylko w urzędach i instytucjach kultury zaangażowanych w organizację wydarzeń, ale również miejscach powszechnie dostępnych dla przechodniów: na ścianach budynków, systemach wystawienniczych w obrębie miasta, na ekranach, przystankach autobusowych czy w samej komunikacji miejskiej. Widoczność zapewnią również m.in. logo Unii Europejskiej we wszystkich materiałach marketingowych Toruń 2029, w tym również na stronie internetowej, w mediach społecznościowych oraz w naszych materiałach graficznych.

Dla zapewnienia właściwego stosowania logo ESK 2029 oraz logo i flagi UE stworzymy specjalne pakiety informacyjne dla mediów oraz instytucji zaangażowanych w organizację wydarzeń. Upewnimy się również, że we wszystkich istotnych punktach komunikacyjnych przybywających do miasta będą witały powiewające flagi z naszym logo ESK oraz UE.

Planujemy nawiązanie ścisłej współpracy z lokalnym punktem informacyjnym Europe Direct w Toruniu i włączenie się w organiza-

cje wspólnych wydarzeń poświęconych Unii Europejskiej, debat oraz seminariów. Razem odwiedzamy szkoły i inne wydarzenia, aby porozmawiać o działaniach Unii Europejskiej, w szczególności związanych z Europejską Stolicą Kultury.

Aby jeszcze bardziej podkreślić, że Europejska Stolica Kultury jest działaniem Unii Europejskiej, pragniemy zaprosić wszystkie najważniejsze przedstawicielki i najważniejszych przedstawicieli Komisji Europejskiej, zwłaszcza z Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury oraz obecnych i przyszłych miast goszczących tytułu ESK, do wzięcia udziału w ceremonii otwarcia i zamknięcia, jak również na kluczowe wydarzenia w ciągu całego roku. Każdego roku poprzedzającego 2029 będziemy w szczególny sposób świętować Dzień Europy, powiązując go z naszym programem przygotowań do ESK 2029.

Przede wszystkim jednak nasze programy wydarzeń kulturalnych na rok 2029 promować będą bogactwo i różnorodność kulturową i językową Unii Europejskiej, podkreślając również pokój i dobrostan, które należą do głównych celów Unii Europejskiej.

Belle Etage - Timetravelle, fot. Paula Gałązka

MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Prosimy o potwierdzenie i dostarczenie dowodów na to, że masz szerokie i silne poparcie polityczne oraz trwałe zaangażowanie ze strony odpowiednich władz lokalnych, regionalnych i krajowych.

Q27

Dla Prezydenta Miasta Torunia Pana Michała Zaleskiego rozwój kultury jest jednym z najważniejszych priorytetów. Pan Prezydent pełni swoją funkcję nieprzerwanie od roku 2002, a zatem i pierwsze staranie naszego miasta w konkursie na rok 2016 były efektem jego decyzji. Obecne starania są ważną kontynuacją i potwierdzeniem polityki stawiania na kulturę.

Pan Prezydent podjął szereg działań wspierających start w obecnym konkursie. Miasto ogłosiło przetarg i wybrało organizację pozarządową odpowiedzialną za przygotowanie aplikacji. W celu uzyskania harmonii wspólnych działań i ich skuteczności powołane zostały dwa organy, których głównym zadaniem są wsparcie, pomoc i udział w przygotowaniu jak najlepszej aplikacji. Na podstawie Zarządzenia nr 198 został powołany Zespół do spraw koordynowania prac związanych z kandydowaniem Torunia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029. W zespole zasiadają dwadzieścia dwie osoby: dyrektorki i dyrektorzy wszystkich miejskich instytucji kultury oraz wydziałów Urzędu Miasta, których działalność merytoryczna pokrywa się z przestrzenią starań miasta. Z kolei na mocy Zarządzenia nr 205 została powołana Rada Programowa wspierająca kandydaturę Torunia w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. W Radzie Programowej zasiada 25 osób, w tym reprezentantki i reprezentanci środowisk artystycznych, sztuki niezależnej, przedstawiciele Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika, osoby reprezentujące interesy grup wykluczonych i mniejszości, organizatorzy wydarzeń kulturalnych, przedstawiciele Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady Miasta, czy wreszcie trzech przedstawicieli mieszkańców wybranych w ramach konkursu w mediach społecznościowych.

Najważniejszego wsparcia politycznego udzieliła nam Rada Miasta, która podjęła deklarację nr 1/2023 w sprawie kandydowania Torunia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029, w której deklaruje poparcie starań Torunia w konkursie. Radni jednogłośnie zagłosowali za deklaracją

w której możemy przeczytać: „Biorąc pod uwagę, że przyznanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2029 będzie zwieńczeniem prawie 800-letnich dziejów miasta Torunia w perspektywie jego bogatych kontaktów z Europą, a przede wszystkim szansą na otwarcie przestrzeni kulturalnej naszego miasta na nowe inicjatywy, które wyzwolą nieodkryte potencjały artystyczne, uznając, że zaszczytne wyróżnienie zapewni znakomitą prezentację dorobku toruńskiej kultury i sztuki, której jednym z wiekopomnych dzieł jest architektura Zespołu Staromiejskiego Torunia wpisanego na listę UNESCO, a także możliwość dalszego rozwoju miasta w sferze artystycznej, gospodarczej i społecznej.”

Mamy poparcie w najbliższym sąsiedztwie i nieco dalszym regionie. Listy poparcia naszej kandydatury otrzymaliśmy m.in. od Starosty Powiatu Toruńskiego Pana Marka Olszewskiego, czy wójtów gmin otaczających miasto. Niewątpliwie bardzo ważnym poparciem naszych starań jest przychylność ze strony Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Pana Piotra Całbeckiego oraz Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Partnerstwo deklarują również zlokalizowane w Toruniu uczelnie, z najważniejszą z nich, Uniwersytetem Mikołaja Kopernika.

Cieszy nas bardzo uznanie i docenienie uporu z jakim stawiamy na kulturę na arenie krajowej. W czerwcu tego roku, w trakcie uroczystej gali konkursu Giganci Kultury odbywającej się na Zamku Ujazdowskim w Warszawie, Miasto Toruń otrzymało specjalne wyróżnienie kapituły w kategorii „Przestrzeń Kultury” za „konsekwentne i skuteczne budowanie pozycji miasta jako stolicy kultury”.

Poparcia politycznego i merytorycznego udzielają nam także inni nasi partnerzy europejscy i krajowi. Można tu wymienić nasze miasta partnerskie (w tym Kowno – ESK 2022), zarząd Związku Miast Nowej Hanzy (składającej się 200 europejskich miast z 16 krajów), czy wreszcie Polski Komitet do spraw UNESCO.

Potwierdź i przedstaw dowody, że Twoje miasto ma lub będzie mieć odpowiednią i opłacalną infrastrukturę do organizacji tytułu. W tym celu odpowiedz na następujące pytania:

Wyjaśnij pokrótce, w jaki sposób działanie Europejska Stolica Kultury wykorzystana i rozwinięta miejską infrastrukturę kulturalną.

Toruń zbudował przez ostatnie kilkanaście lat wiele obiektów kultury służących mieszkańcom i odwiedzającym nas turystom. Jest to w znacznej mierze pokłosie naszych pierwszych starań. Mimo, że tytuł nie trafił w nasze ręce, zrealizowaliśmy prawie wszystkie zadeklarowane w aplikacji inwestycje.

Spektakl Basculosopia fot. Toruńska Agenda Kulturalna

Widać, że jesteśmy wiarygodni i wiemy, że tą drogą należy podążać.

Wybudowaliśmy CKK Jordanki, obiekt zaprojektowany przez hiszpańskiego architekta Fernando Menisa, składa się z dwóch sal widowiskowych przeznaczonych odpowiednio dla 900. i 300. osób. Obiekt ma wiele możliwości konstrukcyjnych pozwalających chować widownię i przekształcać powierzchnię w dowolny sposób. Przez ostatnie kilka lat odbyły się tu już setki wydarzeń, a na scenie występowały takie gwiazdy jak Sting czy Robbie Williams.

Tak jak deklarowaliśmy, w roku 2013 powstało Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, pierwsze duże centrum nauki, które powstało w Polsce. Oferta placówki, zajmującej siedem kondygnacji i ponad 5 tys. m², koncentruje się na pobudzeniu kreatywności i inspirowaniu od-

biorcy do samodzielnych poszukiwań. To doskonałe miejsce do realizacji działań edukacyjnych i warsztatowych dla młodzieży. W poprzedniej aplikacji pisaliśmy również o budynku, który powstał w sąsiedztwie. To Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży, którego pomieszczenia konferencyjne, warsztatowe, sale projekcyjne i wystawiennicze, z blisko 100 miejscami noclegowymi służą dzieciom i młodzieży szkolnej oraz akademickiej z całego świata.

W roku 2014 została oddana do użytku hala widowiskowo-sportowa „Arena Toruń”. Oprócz funkcji sportowych to również przestrzeń organizacji wydarzeń dużych koncertów, spektakli czy musicali. Pojemność sali daje możliwość zaproszenia do udziału w wydarzeniach kilku tysięcy widzów.

Sale widowiskowe

W mieście znajduje się kilka sal, w których zmieścić się może kilkuset widzów. Są to:

- Przestrzeń teatralne – Teatr Wilama Horzycy, Teatr Baj Pomorski, Kujawsko-Pomorski Teatr Muzyczny.
- Duże sale muzyczne i widowiskowe – Aula Uniwersytecka, Sala Wielka Dworu Artusa, Sala Mieszkańska Ratusza Staromiejskiego, sala Akademickiego Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa” sala audytoryjna Zespołu Szkół Muzycznych.
- Kilkadziesiąt mniejszych sal widowiskowych i klubów muzycznych do maksymalnie 200 osób, w tym: Młodzieżowy Dom Kultury, sala filii Dworu Artusa, Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży, kluby osiedlowe, prywatne kluby muzyczne – Koniec Świata świata, Hard Rock Pub Pamela, Klub Muzyczny Lizard King, a także wiele obiektów znajdujących się Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Torunia, w tym np. amfiteatr w Ciechocinku.

Przestrzenie wystawiennicze

Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” – otwarte w czerwcu 2008, jest jedną z najnow-

szych przestrzeni dedykowanych w całości sztuce współczesnej w Polsce. Stawiając na nowoczesną, intermedialną i interdyscyplinarną formułę działania, zróżnicowany program, międzynarodowe kooperacje, stwarzając atmosferę sprzyjającą twórczemu wypoczywaniu, w budynku realizowane są wystawy, wykłady, seminaria, programy rezydencyjne dla artystek i artystów, publikacje i działania edukacyjne. Obecnie trwa rozbudowa obiektu o kolejne 1404 m² powierzchni użytkowej.

Przestrzeń wystawiennicza to kilkadziesiąt innych sal zarządzanych przez instytucje kultury: Muzeum Okręgowe, Galeria Sztuki „Wozownia”, Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka, Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury, Centrum Kultury Dwór Artusa.

Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” fot. Adam Fisz

Sale kinowe

W naszym mieście znajdują się dwa multiplexy Cinema City posiadające łącznie ponad 20 sal kinowych oraz dwa regularnie działające kina studyjne prowadzone przez Fundację Tumult oraz Centrum Sztuki Współczesnej.

Znaczna część wydarzeń, zwłaszcza imprez plenerowych odbywa się w przestrzeni otwartej. Wykorzystujemy do tego lokalizacje na Starym Mieście jak i w innych częściach miasta. Realizacja największych imprez plenerowych może się odbyć na lotnisku Aeroklubu Toruńskiego. Do dyspozycji mamy też dwa stadiony – żużlowy i piłkarsko-lekkoatletyczny, gdzie realizowane były już zarówno duże koncerty telewizyjne jak i występy uznanych gwiazd jak Rod Stewart czy José Carreras. Warto podkreślić też bardzo dobrze rozbudowaną sieć kameralnych amfiteatrów, w tym dwóch największych zarządzanych przez instytucje publiczne Teatr „Baj

Pomorski” i Muzeum Etnograficzne.

Nieustannie rozwijana jest infrastruktura kulturalna i turystyczna miasta. Obecnie realizujemy kilka projektów dofinansowanych m.in. ze środków unijnych, których zakończenie planuje się w ciągu kilku najbliższych lat. Warto w tym miejscu wymienić jedną z inwestycji:

Kulturalny hub Bydgoskiego Przedmieścia

Projekt renowacji zabytkowego obiektu o konstrukcji szkieletowej, położonego przy ulicy Bydgoskiej 50 i jego dostosowaniu go do pełnienia funkcji kulturalnej, turystycznej, edukacyjnej i społecznej, poprzez przekształcenie w tzw. kulturalny hub.

Będzie to nowoczesne, atrakcyjne centrum kulturalne, oferujące szeroki zakres wydarzeń – od dużych imprez międzynarodowych, poprzez liczne mniejsze wydarzenia, aż po ofertę lokalną, skierowaną do mieszkanki i mieszkańców dzielnicy.

Wśród pomieszczeń znajdą się m.in.:

- sala prób ze studiem nagrań,
- sala komputerowa,
- sala taneczna,
- sala konferencyjna,
- pracownia artystyczna,
- studio fotografii,
- apartamenty.

Jakie są atuty miasta w zakresie dostępności (transport regionalny, krajowy i międzynarodowy)?

Toruń położony jest w Polsce centralnej, dogodnie skomunikowany ze wszystkimi większymi ośrodkami miejskimi w Polsce.

Miasto Toruń jest znaczącym węzłem komunikacyjnym w regionie. Na obrzeżach miasta przebiega autostrada A1 (z kilkoma zjazdami do miasta) oraz droga ekspresowa S-10 stanowiąca południową obwodnicę miasta. O dostępności komunikacyjnej Torunia decyduje istniejąca autostrada oraz sieć dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez miasto, w tym kilka dróg szybkiego ruchu, łączących miasto z granicami państwa (DK 10, DK1). Uzupełnieniem układu transportowego miasta jest rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych.

Toruń jest również ważnym węzłem kolejowym, w zakresie obsługi regionalnych i aglomeracyjnych powiązań kolejowych. Decydujące znaczenie ma tu funkcjonowanie 5 linii kolejowych, które zapewniają bezpośrednie połączenie z większością miast w województwie i możliwość dogodnego dojazdu do ośrodków miejskich w Polsce i Europie. Podróż pociągiem z Torunia do Warszawy zajmuje około 3 h, podróż do Gdańska to 2 h, natomiast trasa kolejowa z Torunia do Bydgoszczy to jedynie pół godziny dogodną, często kursującą koleją aglomeracyjną. Dworce kolejowe obsługujące ruch pasażerski to Toruń Główny i Toruń Wschodni, prócz tego istnieje kilka przystanków osobowych.

Najbliższym portem lotniczym, 45 km od centrum Torunia, jest Port Lotniczy Bydgoszcz im. Ignacego Jana Paderewskiego.

Jaka jest chłonność miasta pod względem bazy noclegowej turystów?

Toruń jest ośrodkiem o ugruntowanej renomie turystycznej, dlatego baza noclegowa jest tu różnorodna, a na turystów czeka pełen przekrój możliwości noclegowych, od hoteli czterogwiazdkowych z pełnym zapleczem gastronomicznym i rekreacyjnym, poprzez hotele, motele i pensjonaty o niższym standardzie, aż po dużą liczbę hosteli i baz noclegowych. Dla miłośników tej formy wypoczynku, miasto udostępnia również kempingi. Popularną w ostat-

nich latach formą udostępniania noclegów turystom są także prywatne apartamenty, zlokalizowane głównie w zespole staromiejskim i w okolicach, których liczba stale się powiększa i które są coraz chętniej wynajmowane przez turystów z Polski i zagranicy. Ponadto, jako miasto uniwersyteckie, Toruń posiada sieć akademików, które w okresie wakacyjnym mogą w razie potrzeby być dodatkowym zapleczem noclegowym w mieście.

Hotel Copernicus fot. materiały własne

Zgodnie z analizą przeprowadzoną przez Ośrodek Informacji Turystycznej, na koniec 2022 roku w samym mieście dostępnych było niemal 8 tysięcy miejsc noclegowych, w tym 2.5 tys. miejsc w hotelach o różnym standardzie, 600 miejsc w hostelach i niemal 4 tys. miejsc w apartamentach. Liczbę tę zasilają dodatkowo miejsca noclegowe w obiektach położonych w okolicznych miejscowościach, oferujące kolejne 2 tys. miejsc noclegowych. Warto również wspomnieć, że zaledwie 25 km od Torunia (z dogodnym dojazdem autostradą, DK nr 1 lub autobusem) znajduje się Ciechocinek – jedno z największych Polskich uzdrowisk, posiadające ogromne walory turystyczne i przyrodnicze i oferujące bogatą bazę noclegową i usługową. Toruń jest zatem miejscem otwartym na turystów i gości, dobrze skomunikowanym i posiadającym duże zaplecze noclegowe i usługowe.

Jeśli chodzi o infrastrukturę kulturalną, miejską i turystyczną, jakie projekty (w tym projekty renowacji) planuje przeprowadzić Twoje miasto w związku z działaniem Europejska Stolica Kultury od chwili obecnej do roku tytułu?

Q29

Są dwie inwestycje, które będą wiodące w naszych staraniach o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

Pierwszą z nich jest budowa Europejskiego Centrum Filmowego Camerimage, a drugą Amfiteatr wodny nad Wisłą, który będzie nawiązaniem do naszego wiślanego dziedzictwa, a jednocześnie przestrzenią z nowoczesnymi rozwiązaniami technologicznymi.

Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE – kulturalne serce miasta

To jedna z największych realizowanych obecnie w Polsce inwestycji kulturalnych. Projekt szacowany na 600 mln zł uzyskał dofinansowanie rządu Rzeczypospolitej Polski w wysokości 400 mln zł. Europejskie Centrum Filmowe Camerimage jest państwową instytucją kultury powołaną do życia wspólnie przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urząd Miasta

Torunia i Fundację Tumult. Jej najważniejszym zadaniem jest rozwijanie i promocja sztuki filmowej i szeroko pojętej kultury audiowizualnej. Wielofunkcyjny, imponujący obiekt poświęcony wydarzeniom kulturalnym i wystawieniczo-targowym, który będzie także domem Międzynarodowego Festiwalu Filmowego EnergaCAMERIMAGE – polskiej imprezy filmowej o znaczeniu międzynarodowym. Ultranowoczesny budynek, będzie jednym z najważniejszych punktów na filmowej mapie Polski, a wraz z Centrum Sztuki Współczesnej i Centrum Kulturalno-Kongresowym Jordanki stworzy kulturalne centrum Torunia. ECFC będzie instytucją, działającą przez cały rok, na wielu polach aktywności związanej z kulturą audiowizualną. Instytucją otwartą na wszystkich gości w tym szczególnie środowiska twórcze, które mogą wzbogacić program jej działalności. Funkcjonowanie Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE finansowane jest przez

Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE wiz. ECF Camerimage

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Gminę Miasta Toruń. Dzięki działalności instytucji zwiększy się dostęp mieszkańek i mieszkańców miasta do kultury na najwyższym poziomie.

W obiekcie znajdzie się reprezentacyjna sala główna na ponad 1500 miejsc z efektownym foyer, 3 sale kinowe w tym jedna w charakterystyce IMAX, sale wystawienniczo-muzealne, przestrzeń wystawienniczo-targowa, centrum edukacji oraz studio filmowe wyposażone w ultranowoczesny ekran LED do realizacji produkcji filmowych w technologii „mixed reality”. Wraz z parkingami podziemnymi to ponad 50 tysięcy m² przestrzeni użytkowej służącej kulturze i sztuce na najwyższym międzynarodowym poziomie. Siedziba Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE będzie prawdziwym kulturalnym sercem miasta!

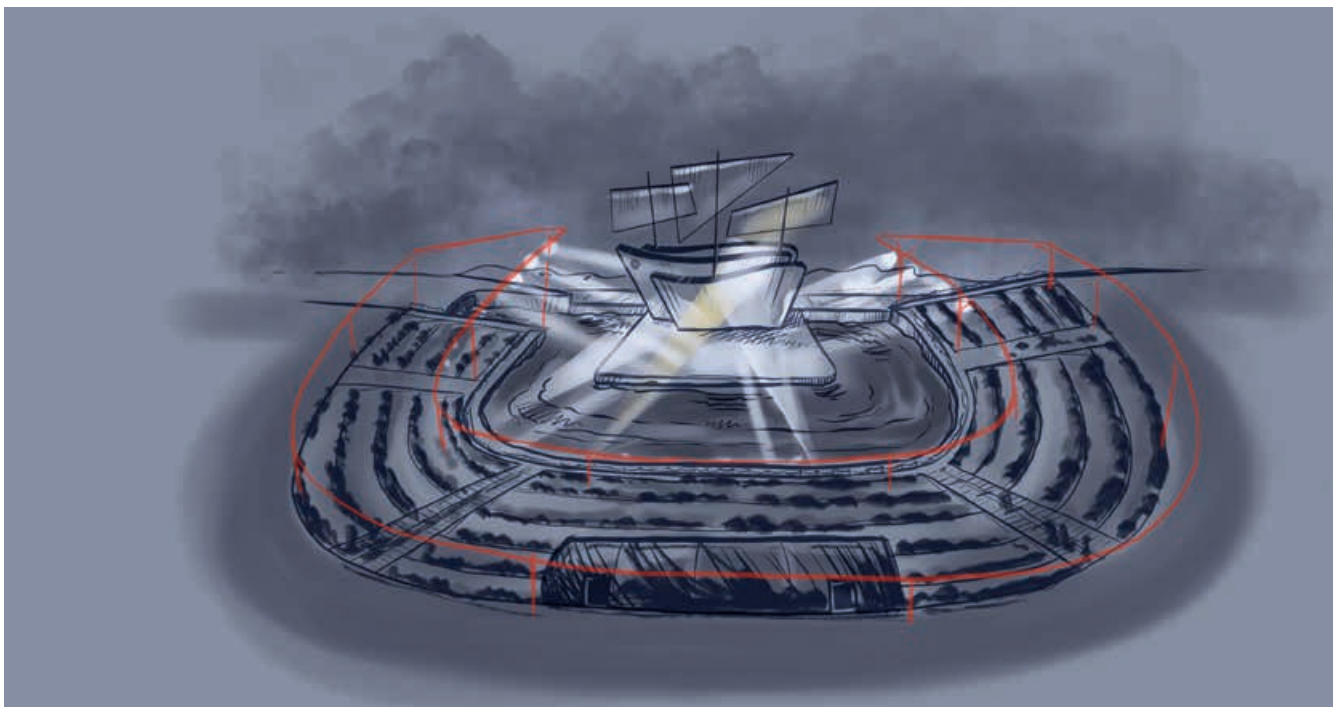
Amfiteatr wodny

To element zwrócenia miasta w kierunku Wisły. Miejsce, gdzie codziennie pokazywane będą niezwykle pokazy nawiązujące do historii i współczesności naszego miasta. Wykorzystanie najnowocześniejszych technik, aktorzy występujący na scenie i w wodzie, nawiązująca do średniowiecznej kogi scena. Unikalny projekt, który z drugiej strony Wisły będzie widoczny jak zacumowany statek (na wieczór iluminowa-

wany) i uzupełni przepiękną panoramę Starego Miasta. Oprócz stałej instalacji wieczornego show, amfiteatr może być wykorzystywany do realizowania w nim programu sceny letniej, festiwali oraz różnych innych wydarzeń i uroczystości. Obiekt będzie udekorowany różnymi elementami nawiązującymi do wody, kogi, Hanzy i wodnej tradycji miasta — barierki będą przypominały marynarskie liny, a pośrodku schodów dla publiczności będzie funkcjonowała fontanna.

Wskazane powyżej inwestycje są uzupełniane szeregiem innych, które miasto zamierza zrealizować do roku 2029. W najbliższych latach zamierzamy zrealizować ponadto projekty:

- „Toruńska Starówka – ochrona, konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO – etap III”,
- renowacja i konserwacja zbytkowych budynków oświatowych położonych na terenie toruńskiej Starówki ujętej na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO,
- konserwacja królewskiego zamku Dybów,
- doposażenie i modernizacja Sali Koncertowej i studia nagrań w Zespole Szkół Muzycznych,
- przebudowa ulic i dróg rowerowych w celu zmniejszenia emisji spalin wokół Starówki ujętej na liście UNESCO,
- kompleksowa modernizacja, prace konserwatorskie i zagospodarowanie zieleni w Zamku

Amfiteatr wodny wiz. Toruńska Agenda Kulturalna

Krzyżackim oraz realizacja wystaw stałych i czasowych,

- renowacja głównych części unikatowego w skali kraju założenia fortecznego dawnej Twierdzy Toruń – elementu tożsamości miasta,
- rewitalizacja historycznej siedziby katów (rakarzy) toruńskich,
- renowacja unikalnego zespołu zabytkowych budynków mieszkalnych z końca XIX w. i początku XX w. położonych w Toruniu,
- rewitalizacja zabytkowego Parku na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu – etap IV,
- renowacja zabytkowego spichrza wraz z oficynami położonego na terenie toruńskiej Starówki ujętej na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO,

- konserwacja i restauracja kruchty północnej (Białej Kruchty) oraz wnętrza kaplic: Różańcowej i Ogrójkowej Kościoła p.w. Św. Jakuba w Toruniu,
- nadbudowa i rozbudowa dawnego budynku kinoteatru „Grunwald” usytuowanego przy ul. Warszawskiej 11 w Toruniu z przeznaczeniem na teatr – Utworzenie „DUŻEJ SCENY” Kujawsko-Pomorskiego Teatru Muzycznego w Toruniu,
- Kultura w Zasięgu 2.0 – projekt rozwoju systemu sprzedaży biletowej w instytucjach, systemu elektronicznych plakatów pozwalających na udostępnianie informacji o ofercie kulturalnej instytucji oraz systemu wirtualnego przewodnictwa.

Aplikant

Miasto Toruń

Zespół redagujący aplikację

Lokalna Organizacja Turystyczna - nadzór nad zespołem redagującym

Ryszard Kruk - Koordynator działań

Krzystian Kubjaczek - koncepcja, nadzór merytoryczny

Karolina Ciechońska / Alicja Grajek / Adam Kierzkowski / Maja Robak-Lewandowska / Kazimierz Suwała / Wiesława Woźniak

Rada Programowa

Marek Żydowicz - Przewodniczący Rady Programowej

Adam Adamski / Krzysztof Białowicz / Anna Broniewicz / Dariusz Delik / Renata Derejczyk / Aleksandra Derra / Tatiana

Dembska / Michał Gajewski / Joanna Górską / Ewa Grobelska / Joanna Duszyńska-Gawińska / Michał Korolko / Hubert Maciejewski / Adam Marszałek / Maurycy Męczałski / Krystyna Nowakowska / Sara Pach / Piotr Roszak / Danetta Ryszkowska-Mirowska / Michał Targowski / Krzysztof Wachowiak

Zespół ds. koordynowania prac związanych z kandydowaniem Torunia

Michał Zaleski - Prezydent Miasta, Przewodniczący Zespołu

Adrian Mól - Wiceprezydent Miasta, Zastępca Przewodniczącego Zespołu

Ewa Banaszczyk-Kisiel / Zbigniew Derkowski / Anna Dżiczek / Piotr Giza / Grzegorz Grabowski / Aleksandra Iżycka / Przemysław Kempański / Krzystian Kubjaczek / Ryszard Kruk / Zbigniew Lisowski / Beata Łuczak / Anna Łukaszewska / Aleksandra

Mierzejewska / Emanuel Okoń / Aneta Pietrzak / Paweł Piotrowicz / Dorota Płoska-Grzybowska / Krzysztof Stanisławski /

Monika Wiśniewska / Sławomir Wiśniewski

Współpraca

Jiří Suchánek - Główny europejski konsultant projektu

Sara Vuletic - Ekspert europejski

Mateusz Józefowicz - tłumaczenie

IDEA STUDIO Zbigniew Konieczny - skład

Piotr Kozanecki - strona internetowa

ARTiS poligrafia - druk

Zdjęcia

Agnieszka Bielecka / Adam Brzoza / Adrian Chmielewski / Krzysztof Deczyński / Adam Fis / Paula Gałązka / Lech Kamiński /

Pawło Khabarov / Sławomir Kowalski / Piotr Litwic / Michał Piwowarski / Wojtek Szabelski / Toruńska Agenda Kulturalna /

Urząd Miasta Torunia / Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” / Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE

Specjalne podziękowania dla wszystkich osób oraz instytucji zaangażowanych w stworzenie aplikacji poprzez przesyłanie propozycji, współorganizację wydarzeń promujących starania Torunia o tytuł ESK 2029 oraz udział w konsultacjach, open callu, dyskusjach i spotkaniach.

www.esk2029.pl

Prezydent Miasta Torunia

Michał Zaleski

MIASTO
TORUŃ

